DOCUMENT RESUME

ED 424 732 FL 025 342

TITLE	Practicum for Reading and Writing in Romanian.
INSTITUTION	Peace Corps (Moldova).
PUB DATE	1997-00-00
NOTE	96p.
PUB TYPE	Guides - Classroom - Learner (051)
LANGUAGE	Romanian
EDRS PRICE	MF01/PC04 Plus Postage.
DESCRIPTORS	Cultural Background; Foreign Countries; Independent Study; Literature; Reading Instruction; *Romanian; *Second Language Instruction; Second Language Learning; Uncommonly Taught Languages; Units of Study; Writing Instruction
IDENTIFIERS	Moldova; Peace Corps; *Romania

ABSTRACT

Designed for continued language learning beyond the beginning level, this workbook provides practice and sets of exercises for improving Romanian through reading and writing. The content areas include history, traditions, language and literature (both prose and poetry). Each unit includes several texts with exercises for use with a tutor or under self-guided learning circumstances. A glossary is also included. (CNP)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ED 424 732

PEACE CORPS MOLDOVA

PRACTICUM FOR READING AND WRITING

IN ROMANIAN

1997

DESIGNED FOR USE IN PEACE CORPS LANGUAGE PROGRAM ONLY

FL025342

BEST COPY AVAILABLE

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION
CENTER (ERIC)

☐ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

JUST TRY ...

... AND YOU WILL SUCCEED!

THAT'S THE IDEA!

BECAUSE EACH LOCK ...

... HAS A KEY!

To those who will take the challenge

This workbook, as proved by the title, is intended as a tool for improving your knowledge of Romanian, through practising reading and writing. The last two skills are less emphasised in your PST Manual, due to the evident priority of listening and speaking for that phase of your language acquisition.

The content areas of the workbook include History, Traditions, Language and Literature (prose and poetry). Each unit includes several texts, and each text is followed by exercises based on it. To complete them, you will need to read the text thoroughly and to work on new vocabulary. A glossary is provided at the end of the workbook. However, since there is no way the compiler could know what other words are unknown for you, to have a dictionary available would be extremely useful.

It is up to you and your Language Co-ordinator to decide on the way you use this workbook, depending on your language acquisition level. You can work with a tutor, in the training or independently, but I would highly recommend combining the first and third models.

The texts are placed in order of difficulty (from Intermediate to Advanced level), so the advice would be to work on them in the proposed order. However, you can do it differently, choosing them by preference. Just notice, that the last part, Poetry (which is not followed by exercises), requires rather Advanced skills.

We hope that you will enjoy working with this workbook, as much as we enjoyed getting it all together.

Succese!

Liliana Ivanovici

CUPRINSUL

I. PAGIN DE ISTORIE	1
1. Despre daci	1
2. Legende despre Moldova	9
3. Ştefan cel Mare	12
4. Cine s fost Ştefan cel Mare	13
5. C]nd era să moară Ştefan	15
6. Vlad Ţepeş	16
7. Dreptatea lui Ţepeş	18
7. Basarabia - cronica durerii	21
II. LIMBĂ ŞI NAŢIUNE	25
1. Gînduri despre sufletul naţional	25
2. Limba română	27
III. TRADIŢII ŞI OBICEIURI	30
1. Colinda	30
2. Colindă pentru copii	32
3. Altă colindă	33
4. Pluguşorul	34
5. Pluguşor	34
6. Dramatizări populare	36
a) Capra	36
b) Ursul	37
7. Semănatul	37
8. Mărţişorul	38
a) Legenda Mărţişorului	38
IV. PAGINI DE PROZĂ	40
1. Apa şi pietrele. G. Bogza	40
2. Opt judecăţi asupra munţilor Carpaţi. G. Bogza	42
3. Toute l"eau de la mer... , G. Bogza	44
4. Arta muncii. L. Blaga	47
5. Înainte de început. T. Dorz	50
6. Cina şi jertfa. T. Dorz	51
V. PAGINI DE POEZIE	54
1. La steaua. M. Eminescu	54
2. Pe lîngă plopii fără soţ. M. Eminescu	55
3. Glossă. M. Eminescu	56
4. Rondelul roţelor ce mor. Al. Macedonski	57
5. Celei care pleacă. I. Minulescu	60

6. *Noi, O. Goga* 59
7. *Cuptor, G. Bacovia* 60
8. *Pastel, G. Bacovia* 61
9. *Fără adresă, G. Topîrceanu* 62
10. *Şi totuşi iubirea, A. Păunescu* 63
11. *Dacă, Gr. Vieru* 64
12. *Ucenicul lui Homer (II), A. Suceveanu* 65
13. *Persoana indezirabilă, V. Ciornei* 66
14. *În fiecare din nopţile solstiţiului, L. Bălteanu* 67
15. *Vom cunoaşte tandreţea, N. Popa* 68
16. *Cineva m-a uitat aici, A. Christi* 69
17. *Fără a sta pe gînduri, A. Christi* 70

VI. VOCABULAR 71

I. PAGINI DIN ISTORIE

1. DESPRE DACI

Dacii, strămoşii românilor de astăzi, au fost un popor puternic şi viteaz. Istoricul grec Herodot, părintele istoriei, ne vorbeşte despre ei în a doua jumătate a secolului V înainte de Hristos (înaintea erei noastre). Dar existenţa lor e cu mult mai veche. Din istorie se ştie că dacii au fost luptători deosebiţi. Ei au purtat multe războaie, din care au ieşit biruitori.

Scriitorii antici spun că bărbaţii daci erau înalţi şi aveau pielea de culoare deschisă, ochii albaştri şi părul roşcat. Femeile dace erau de o frumuseţe severă, aspră chiar, dar expresivă.

Îmbrăcămintea dacilor, destul de simplă, semăna cu portul popular românesc: pantaloni, mai largi sau mai strîmţi, cămaşă încinsă cu un brîu şi o manta cu glugă pentru bărbaţi, iar pentru femei - cămaşă, fustă, o manta şi o basma. În picioare dacii purtau încălţăminte de piele.

Despre religia dacilor, istoricul Herodot scria: "Ei cred că sînt nemuritori. Ei cred că nu mor, ci că cel ce moare se duce la zeul Zamolxis". Zamolxis este numele divinităţii principale la daci. Dacii credeau că Zamolxis a existat cu adevărat, apoi a murit şi a înviat din nou.

Tot Herodot, vorbind despre ritualul funerar al dacilor, spune că ei "ţin mortul la vedere timp de trei zile şi, după ce jertfesc animale de tot soiul, îl înmormîntează arzîndu-l sau, în alt chip, îngropîndu-l în pămînt". După ospăţul funerar, dacii obişnuiau să spargă deasupra mormîntului vasele folosite de defunct.

Dacii aveau vaste cunoştinţe în materie de medicină. A fost descoperită o adevărată trusă medicală pentru operaţii chirurgicale, cu instrumente şi cu vase în care se păstrau substanţele medicamentoase. Se presupune că dacii foloseau şi tratamentul cu ape minerale. Se spune că Zamolxis îl învăţa pe daci că "după cum nu trebuie să încercăm a îngriji ochii fără să ţinem seama de cap, nici capul nu poate fi îngrijit fără a ţine seama de corp, şi tot astfel trebuie să dăm îngrijire corpului împreună cu sufletul".

Se ştie că dacii cunoşteau şi practicau scrisul. Regele dac Decebal le-a scris împăratilor romani Domiţian şi Traian. Pînă în secolul I era noastră, alfabetul folosit era cel grecesc, iar după această dată - alfabetul latin.
Dacia a fost romanizată în urma războaielor cu Imperiul Roman. În anii 105-106 e.n. împăratul Traian a biruit armata statului dac, în fruntea căreia era regele Decebal. Decebal s-a sinucis . Dar romanii i-au tăiat capul şi o mînă, ducîndu-le lui Traian.
La Roma, a fost construită Columna lui Traian , un monument uriaş , pe care sînt reprezentate scene ale războiului cu Dacia. Romanii au dus în Imperiu multe comori al dacilor. Roma a biruit , dar istoria dacilor nu se încheie aici. Începe romanizarea , în urma căreia se naşte poporul român şi limba română.

Cercetătorii consideră că în limba română s-au păstrat mai mult de o sută de cuvinte de origine dacică. Printre ele sînt şi următoarele:

băiat	căciulă	mire
brad	copac	mugure
brînză	a dezmierda	a răbda
buză	gard	sîmbure
burtă	gata	strugure
a se bucura	mătură	vatră

A. Răspundeți la întrebări.

1. Cînd apare prima mențiune istorică despre daci?

_____

_____

2. Ce haine purtau dacii?

_____

_____

3. Ce religie aveau dacii?

_____

_____

4. Ce ritual funerar aveau dacii?

_____

_____

5. Ce alfabet foloseau dacii?

_____

_____

6. Ce este Columna lui Traian?

_____

_____

B. Scrieți din text cuvintele și îmbinările de cuvinte ce se referă la următoarele categorii:

*Caracterul dacilor:*_____

*Înfățișarea dacilor:*_____

*Îmbrăcămintea lor:*_____

C. Uniți prin linii antonimele:

a muri	*a acoperi*
a îngropa	*a pierde*
a descoperi	*a dezgropa*
a găsi	*a lua*
a da	*a învia*

D. Găsiți pe această hartă regiunile în care astăzi se află țările de origine romanică:

România	_____
Republica Moldova	_____
Italia	_____
Franța	_____
Spania	_____
Portugalia	_____

E. În cuvintele de mai jos, subliniati-l pe cel care, pus în locul cuîvntului evidențiat, păstrează cel mai bine sensul inițial:

1) **Sarmisegetuza** *era ORAŞUL PRINCIPAL al Daciei.*

(inima, centrul, capitala)

2) *Scrisul este o DOVADĂ a gradului de civilizație a unui popor.*

(demonstrație, element, semn, particularitate)

3) *Pe parcursul anilor, zidurile oraşelor Daciei au fost DISTRUSE de vreme.*

(ruinate, pulverizate, afectate, atinse)

F. Completați propozițiile:

1) *Este clar că numele Decebal nu este de ..... latină.*

(genezã, derivare, origine)

2) *Prin vitejia lor, dacii au ..... multe războaie.*

(inițiat, acumulat, cîştigat, mentat)

3) *Cu atîtea războaie, viața dacilor trebuie să fi fost foarte .....*

(tristă, grea, pesimistă, curioasă)

G. Completati propozițiile:

1) *Decebal nu s-a predat romanilor pentru că era un bărbat .....*

(frumos, voinic, mîndru, viteaz, interesant)

2) Columna lui Traian ..... scene din războiul cu Dacia.
(prezintă, evocă, demonstrează)

3) Biruința Romei ..... romanizarea poporului dac.
(a influențat, a generat, a provocat, a instalat)

H. Rezolvați cuvintele încrucișate și veți citi pe verticala evidențiată numele unui alt rege dac, la fel de vestit ca și Decebal.

1. Element al costumului popular.
2. Cel mai important monument al războaielor daco-romane.
3. Imperator roman, cuceritor al Daciei.
4. Rege dac, care s-a sinucis ca să nu se predea romanilor.
5. Element al costumului femeiesc, purtat pe cap.
6. Stat romanic, pe teritoriul lui se află munții Carpați.
7. Orasul principa., capitala Daciei.
8. Istoricul antic care i-a menționat pentru prima dată pe daci.
9. Țara care are hotar cu România și Ukraina.

I. Răspundeți la întrebări.

La expunerea ipotezelor, folosiți îmbinările recomandate:

Aș crede că ...
Probabil ...
După părerea mea ...
.... deoarece ...
Cu toate acestea, ...
Deși ...
Se poate spune ...
Se poate afirma ...
Se poate crede ...

1. Ce se poate spune despre daci în baza informației despre religia lor?

2. De ce oare dacii obișnuiau să spargă vasele folosite de defunct?

3. Ce se poate spune despre nivelul de civilizație al dacilor, în baza textului?

BEST COPY AVAILABLE

4. Ce înseamnă "a îngriji corpul împreună cu sufletul"?

5. Cum credeți, de ce s-a sinucis Decebal?

2. LEGENDE DESPRE MOLDOVA

Demult , demult, a coborît din munți la vînătoare un voievod tînăr și viteaz, pe nume Dragoș. Și mergînd ei cu oamenii săi, au văzut o căprioară sprintenă , și au pornit după ea. Au urmărit-o mult timp, pînă au obosit și caii, și călăreții. Așa au ajuns în niște locuri noi, necunoscute. Erau locuri foarte frumoase, cu păduri dese și cîmpii întinse, iar prin mijlocul lor curgea un rîu.

Cînd au ajuns la rîu și au vrut să-l treacă, cîinele preferat al lui Dragoș, Molda, s-a înecat. De atunci rîul, iar mai tîrziu și locurile din jur au început să se numească Moldova. Oamenii lui Dragoș au coborît din munți și s-au stabilit pe totdeauna pe aceste pămînturi minunate.

Legenda de mai sus rămîne doar o legendă. Mult mai aproape de adevăr este o altă explicație a numelui Moldova. Acest nume, în opinia unor cercetători, vine de la "molid" , o specie de arbore. Foarte mulți molizi creșteau în trecut pe aceste pamînturi. Varianta inițiala a fost "Molidova", care a evoluat mai apoi în "Moldova".

Iată încă o legendă.

Cică demult, demult, s-a gîndit Dumnezeu să împartă pămîntul popoarelor. A chemat toate popoarele și toți au venit la timp. Numai moldovenii au întîrziat, pentru că erau în cîmp la muncă. Atunci cînd au ajuns și ei la marea împărțire, nu mai era nici o bucată de pămînt. Dar Domnului i-a fost milă, și le-a dat o bucată de rai , să locuiască în pace. Iată de ce Moldova e numită, și pe bună dreptate, "gură de rai".

BEST COPY AVAILABLE

A. Conform opiniei istoricilor, anul constituirii statului moldovenesc este 1359. Aflați de la prieteni sau colegi:

1. *Cînd a fost constituit orașul Chișinău?* _____
2. *Cînd a fost constituită localitatea în care trăiți acum?* _____

B. Există vre-o legendă sau istorie despre constituirea statului/orașului dumneavoastră natal? Expuneți pe scurt conținutul ei:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

C. Care este explicația numelui statului dumneavoastră natal? Ce înseamnă acest nume?

_____

_____

_____

D. Formulați 3 întrebări la text și răspundeți la ele:

1. ?_____
1. !_____
2. ?_____
2. !_____
3. ?_____
3. !_____

E. Clarificați sensul acestor expresii cu ajutorul dicționarului sau prietenilor (tutorelui):

gură de rai	_____
gura lumii	_____
gura sobei	_____
gura beciului	_____

Alcătuiți cîte o propoziție cu fiecare din aceste îmbinări de cuvinte.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

3. ŞTEFAN CEL MARE

Ştefan cel Mare a domnit în Moldova între anii 1457 - 1504. Remarcabil comandant de oşti şi om politic, **el a urmărit întărirea autorităţii domneşti**. De asemenea, **el s-a îngrijit de organizarea şi prosperitatea economică a ţării**, sprijinind dezvoltarea meşteşugurilor şi a comerţului. **El a întărit armata şi cetăţile** , făcînd din Moldova un stat puternic. Pe plan extern, Ştefan cel Mare a luptat pentru apărarea independenţei statului, respingînd încercările de cotropire ale duşmanilor . În îndelungata luptă împotriva expansiunii Imperiului Otoman, **el a obţinut un şir de victorii de prestigiu**. **Aceste victorii au oprit înaintarea stăpînirii otomane spre centrul Europei**. **Ştefan cel Mare a ctitorit numeroase biserici şi mănăstiri.**

A. Cu ajutorul informaţiei din text faceţi portretul lui Ştefan cel Mare.

_____

_____

_____

B. Transformaţi enunţurile evidenţiate în text după model:

1. El a urmărit întărirea autorităţii domneşti ----- ***Întărirea autorităţii domneşti a fost urmărită de el.***

2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

4. CINE A FOST ŞTEFAN CEL MARE
(DIN FOLCLOR)

Spun că Ştefan-Voevod era om mărunt la stat , aprig la mînie , viteaz mare la război, însă şi foarte chibzuit , biruind pe neprietenii lui nu numai cu armatele, ci şi cu înţelept meşteşug .

Aşa Ştefan-Vodă, stăpîn peste o ţară mică, dar avînd de de la Dumnezeu o minte şi vrednicie fără seamăn , singur i-a bătut pe duşmani.

Aşa de mare uimire a fost în lume pentru aceste războaie ale lui, încît faima a ajuns în depărtate hotare , pînă în ţara persienească în răsărit , iar către apus , pînă la Veneţia şi la Roma, unde patriarhul cel mare catolic, care se chema Papa, l-a scris în carte aurită şi l-a numit "sabia creştinătăţii".
Şi era nedomolit şi tare, de-l priveau cu cutremur căpitanii şi boierii cei tineri. Şi polonii nu puteau sta înaintea sabiei lui şi îl spuneau " Leul cel bătrîn de la Moldova".
Asemenea Domn nu se arată la un neam decît atunci cînd Dumnezeu şi-a întors către el mila.

A. Scrieți alte echivalente ale expresiilor:

comandant remarcabil _____

luptă îndelungată _____

vrednicie fără seamăn _____

țara persienească _____

B. Completați propozițile. Încercați să fiți originali și cu simțul umorului. Drept model folosiți propoziția evidențiată din text. (propozițiile pot fi la orice temă):

1. *Asemenea*_____ *ca*_____ *nu se* _____ *decît atunci ,cînd*_____ _____ *și cînd* _____
2. *Asemenea*_____ *ca*_____ *nu se* _____ *decît atunci ,cînd*_____ _____ *și cînd* _____
3. *Asemenea*_____ *ca*_____ *nu se* _____ *decît atunci ,cînd*_____ _____ *și cînd* _____

5. CÎND A FOST SĂ MOARĂ ŞTEFAN

1. Cînd a fost să moară Ştefan
multă jale -a fost în ţară
şi la patul lui de moarte
toţi boierii se-adunară.

2. Cu un dangăt plin de jale
mii de clopote dau veste :
Ştefan-Vodă al Moldovei,
Ştefan-Vodă nu mai este.

3. Tristă-i mănăstirea Putna,
porţile deschise-aşteaptă
strălucit convoi ce vine
şi spre ele încet se-ndreaptă.

4. Este Ştefan. Azi străbate
cel din urmă drum prin ţară,
dar pe unde trece-acuma
în măreaţa zi de vară

5. Plînge dealul, plînge valea,
plîng pădurile bătrîne
şi poporu-n hohot plînge
"Cui ne laşi pe noi, stăpîne?"

6. "Eu vă las în grijă mare
Idealul meu cel sfînt:
Să staţi strajă la hotare,
Să păziţi acest pămînt."

A. Aflaţi de la prieteni melodia acestui cîntec. Învaţaţi-l , dacă vă face plăcere.

BEST COPY AVAILABLE

6. VLAD TEPEŞ

Vlad Ţepeş a fost domn al Ţării Româneşti între anii 1456-1462, şi pentru un timp scurt - în 1476. Contemporan cu Ştefan cel Mare, a fost un domn la fel de viteaz şi faimos.

Fiind un domn foarte autoritar, Vlad Ţepeş a ţinut să întărească ordinea în ţară, introducînd pedepse foarte crude pentru raufăcători. Numele de Ţepeş vine de la pedeapsa prin tragerea în ţeapă, introdusă de el. Se spune că un impostor pretendent la tron, capturat de Ţepeş, a fost pus să-şi sape singur groapa, după ce ascultase slujba înmormîntării.

Vlad Ţepeş a servit drept prototip pentru binecunoscutul personaj literar Dracula. În realitate însă, prinţul român sigur că nu a fost vampir. A fost un om foarte sever şi dur, la fel ca şi tatăl său, pe care oamenii îl porecleau Vlad Dracul. Aceastaă poreclă demonstrează că şi tatăl lui Ţepeş avea o fire cruntă.

În apropiere de Braşov, în România, există un castel foarte vizitat de turişti, care se numeşte Castelul Bran. Lumea îl numeşte Castelul lui Dracula. Se ştie însă că Vlad Ţepeş nu a locuit aici, ci l-a vizitat odată, doar pentru trei zile.

A. Enumerați caracteristicile lui Vlad Țepeș, care au permis ca el să servească drept prototip pentru Dracula:

_____

_____

_____

B. Enumerați calitățile lui pozitive:

_____

_____

_____

C. Aflați de la tutore, colegi, prieteni cum este poreclit:

un om mândru _____

un om prost _____

un om fudul _____

un om deştept _____

un om fricos _____

un om leneş _____

un om abil, ager, iute _____

7. DREPTATEA LUI ȚEPEȘ

Pe timpul domniei lui Vlad Țepeș, un negustător care se afla în călătorie pe la noi spuse să se strige pe la răspîntii că a pierdut o pungă cu o mie de lei. El făgădui o sută de lei aceluia care o va găsi și i-o va da. Nu trecu mult și un creștin, om cu frica lui Dumnezeu, cum se aflau mulți români pe vremea lui Țepeș, se arătă păgubașului și-i zise:

- Jupîne negustător, mergînd pe cale, la cotitura drumului, am găsit punga aceasta. Eu socotesc că e a dumitale, deoarece am auzit strigînd că ai pierdut o pungă cu bani.

Negutătorul, începînd să numere banii, se frămînta cu mintea cum ar face să nu dea suta cea de lei făgăduită. După ce numără toți cei o mie de lei, îi puse la loc în pungă, apoi îi zise celui care i-o adusese:

- Am numărat, dragul meu, și am văzut că dumneata ț-ai oprit făgăduiala. În loc de o mie de lei, am găsit nouă sute. Și bine ai făcut, căci era dreptul dumitale.

- Jupîne negustător, a răspuns creștinul, rău și fără cale zici dumneata că-ți lipsește din pungă o sută de lei. Eu nici n-am dezlegat-o, să mă uit cîți bani sînt într-însa. Cum am găsit-o, așa ți-am adus-o.
- Îți spusei, zise negustătorul, că am pierdut punga cu o mie de galbeni, și mi-ai adus-o cu nouă sute. Asta e!

Omul nu mai zise nimic, ci ieși și se duse drept la Vodă Țepeș, spre a se tîngui.

- Măria Ta, zise el, nu mi-a dat suta de lei cea făgăduită şi nu mi-e ciudă atît pentru suta de lei, cît mi-e ciudă că mă bănuieşte a nu fi fost om de omenie. Eu am fost curat ca argintul şi nici prin gînd nu mi-a trecut să mă ating de lucrul altuia.

Vodă pricepu tertipurile negutătorului şi porunci să i-l aducă. Ascultînd şi pe unul şi pe altul şi punînd vorbele ambilor în cumpăna dreptăţii, văzu în care parte bate. Apoi, uitîndu-se în ochii negutătorului, zise:

- Dacă tu, jupîne negutător, ai pierdut o pungă cu o mie de lei, iar acesta a găsit una cu nouă sute, este dovedit că această pungă nu este a ta. Tu, creştine, ia punga cu banii ce i-ai găsit şi s-o dai aceluia care se va arăta că a pierdut o pungă cu nouă sute de lei, iar tu, jupîne negutător, aşteaptă pînă se va găsi punga cu cei o mie de lei, pe care zici că ai pierdut-o!

Aşa se şi făcu, căci nu era chip să se facă într-altfel. Vlad-vodă Ţepeş judecase. Negutătorul o păti cît de bună şi se căi în toată viaţa de fapta neomenească ce săvîrşise.

A. Ce proverb românesc se potriveşte acestei istorii ?

_____

Care ar fi echivalentul englezesc?

_____

B. Enumerați câte 3 caracteristici pentru fiecare dintre cele 3 personaje:

1. Negustorul era_____. _____ şi _____
2. Creştinul era_____. _____ şi _____
3. Vlad Țepeş era_____. _____ şi _____

C. Completați propozițiile cu variante proprii.

Folosiți experiențe din viața proprie !

Exemplu *Nu mi-i ciudă atît pentru faptul că nu primesc scrisori regulat cît mi-e ciudă că prietenii mei* _____

1. *Nu mi-i ciudă atît pentru* _____ *cît mi-e ciudă că* _____
2. *Nu mi-i ciudă atît pentru* _____ *cît mi-e ciudă că* _____
3. *Nu mi-i ciudă atît pentru* _____ *cît mi-e ciudă că* _____

6. BASARABIA - CRONICA DURERII

1775 Catre mijlocul secolului XVIII tările române, Moldova şi Ţara Românească, au continuat să rămînă sub regimul turc, care însă îşi pierdea tot mai mult puterea militară şi influenţa. Acest lucru s-a soldat cu pierderi teritoriale. Ţările române au devenit monedă de schimb pentru răscumpărarea insuccesele or de pe tărîm militar. Astfel, în 1775, Turcia cedează Austriei dominaţia asupra Bucovinei. Răpirea Bucovinei a fost primul act de dezmembrare a Moldovei şi, din păcate, nu ultimul.

1812 În acest an, prin semnarea Tratatului ruso-turc de la Bucureşti, s-a pus începutul unei mari tragedii naţionale. Moldova de Răsărit, adică întreg teritoriul dintre Prut şi Nistru, a fost anexată la Rusia ţaristă, devenind gubernia Basarabia.
La discuţiile dintre demnitarii ruşi şi turci, reprezentanţii Moldovei şi tării Româneşti nu au fost prezenţi. Voinţa românilor a fost total neglijată.
Hotarul săpat arbitrar pe trupul Moldovei avea să-i separe forţat pe românii din acest principat.

1857 Pe cînd Basarabia se afla sub stăpînirea rusească, în celelalte teritorii româneşti aveau loc evenimente importante. În 1857, Adunarea Moldovei se pronunţă pentru unirea cu ţara Românească.

1859 În acest an, Adunarea electivă a Ţării Româneşti îl alege ca domn pe Alexandru Ioan Cuza, domnul Moldovei. Astfel se realizează unirea cu Moldova.

1877 Acest an este anul proclamării independenţei de stat a României.

1917 Odată cu declanşarea revoluţiei din anul 1917 şi cu începutul destrămării Imperiului Rus, lupta românilor din Basarabia şi a celor de peste Nistru pentru autonomie şi autoadministrare se intensifică.

La 3 aprilie 1917 la Chişinău se constituie Partidul Naţional Moldovenesc, care milita pentru autonomia Basarabiei.

La 21 noiembrie 1917 a avut loc prima şedinţă a Sfatului Ţării - Parlamentul Basarabiei, care întrunea 150 de deputaţi. Sfatul Ţării a fost constituit pe baze legale, din reprezentanţi ai tuturor naţionalităţilor, tuturor păturilor sociale şi organizaţiilor politice, profesionale şi confesionale.

La 2 decembrie 1917, în baza Dreptului popoarelor la autofdeterminare, Sfatul Ţării a adoptat o declaraţie oficială, prin care a proclamat Republica Populară Moldovenească, care va intra, cu drepturi egale, în componenţa Republicii Federative Democratice Ruse.

1918 în noaptea de 23 spre 24 ianuarie 1918, Sfatul Ţării a declarat independenţa Republicii Democratice Moldoveneşti.

La 27 martie acelaşi an, conform voinţei maselor populare, Sfatul Ţării a adoptat prin vot hotărîrea **Unirii** Republicii Democratice Moldoveneşti cu România.

Iar la 15 noiembrie, al Congresul general al **Bucovinei** a fost adoptată o hotărîre similară.

Actele Unirii, votate de organele reprezentative ale Basarabiei şi Bucovinei, au fost recunoscute prin tratatele internaţionale de la Paris (1919-1920).

1924 În octombrie, în partea stîngă a Nistrului U.R.S.S. a creat Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească.

În vara anului 1924, în cercurile conducătoare sovietice apare ideea cuceririi Basarabiei pe cale armată. Printre inspiratorii ei se numără însuşi Stalin, care considera că: "dacă Basarabia va fi propagandisitc pregătită pentru unirea cu Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească şi dacă se va depune efortul necesar, ocuparea acestei provincii de către Armata Roşie poate fi realizată cu rapiditate"

1939 Conform pactului Ribbentrop-Molotov dintre Germania şi U.R.S.S., Basarabia intră în sfera exclusivă a U.R.S.S.

1940 Anexarea Basarabiei la U.R.S.S., prin intermediul forţelor armate.

1947-49 Organizarea foametei. Deportarea populaţiei băştinaşe în Siberia. Distrugerea gospodăriilor ţărăneşti. Înfiinţarea cu forţa a colhozurilor.

1989 Începutul deşteptării conştiinţei naţionale. La mitingurile Frontului Popular din Moldova, este denunţat pactul Molotov-Ribbentrop, iar intrarea la 28 iunie 1940 a trupelor sovietice "eliberatoare" este calificată drept ocupaţie. Reapare Tricolorul.

1989 Marea Adunarea Naţională la Chişinău cere proclamarea limbii române ca limbă de stat şi reîntoarcerea grafiei latine.

Este adoptată Declaraţia de Suveranitate a Republicii Moldova.

1991 Parlamentul Republicii Moldova proclamă independenţa ţării.

1992 În acest an Republica Moldova, stat independent şi suveran, este primită în componenţa Organizaţiei Naţiunilor Unite.

A. Enumerați în ordinea importanței 3 evenimente principale în istoria Basarabiei, care au influențat negativ soarta ei. Argumentați răspunsul.

1. _____

2. _____

3. _____

1 _____

deoarece acest lucru a _____

2 _____

deoarece acest lucru a _____

3 _____

deoarece acest lucru a _____

B. Enumerați 3 evenimente principale, care au influențat pozitiv soarta Basarabiei. Argumentați răspunsul.

1. _____

2. _____

3. _____

1 _____

deoarece acest lucru a _____

2 _____

deoarece acest lucru a _____

3 _____

deoarece acest lucru a _____

II. LIMBĂ ŞI NAŢIUNE

1. GÎNDURI DESPRE SUFLETUL NAŢIONAL

Nikolai Berdeaiev, Rusia

Omul intră în omenire prin individualitatea sa naţională, ca om naţional şi nu ca om abstract, intră ca rus, francez, neamţ ori englez. Omul nu poate ocoli o întreagă treaptă a fiinţării. Dacă s-ar întîmpla astfel, el ar săraci şi s-ar pustii sufleteşte. Omul naţional înseamnă mai mult decît omul pur şi simplu, omul naţional deţine trăsături ale speciei umane, dar şi pe acele individual-naţionale. Poţi să doreşti înfrăţirea şi unirea ruşilor, francezilor, englezilor, nemţilor şi a tuturor popoarelor, dar nu poţi să doreşti ca de pe faţa pămîntului să dispară expresiile naţionale, tipurile naţionale şi spirituale. Un astfel de vis despre oameni şi despre omenire, rupt de tot ce e naţional, nu este altceva decît o sete de stingere a unei lumi întregi de valori şi bogăţii.

A. Completaţi:

1. *Omul naţional înseamnă mai mult decît omul pur şi simplu deoarece* _____

_____

2. *Lucrul în Moldova înseamnă mai mult decît lucru pur şi simplu deoarece* _____

_____

3. *Opinia prietenilor mei înseamnă mai mult decît o opinie pur şi simplu deoarece*

_____

4. _____ *înseamnă mai mult decît* _____ *pur şi simplu deoarece* _____

5. _____ *înseamnă mai mult decît* _____ *pur şi simplu deoarece* _____

B. Completaţi după model:

Model:

Un/o astfel de vis despre oameni şi despre omenire ca cel/cea rupt de tot ce e naţional nu este altceva decît un/o sete de stingere a unei lumi întregi de valori şi bogăţii.

Folosiţi la maximum creativitatea!

1. *Un/o astfel de* _____ *despre* _____ *ca cel/cea* _____ *nu este altceva decît un/o* _____

2. *Un/o astfel de* _____ *despre* _____ *ca cel/cea* _____ *nu este altceva decît un/o* _____

3. *Un/o astfel de* _____ *despre* _____ *ca cel/cea* _____ *nu este altceva decît un/o* _____

2. LIMBA ROMÂNĂ

De la 1812, cu puține întreruperi, limba română în Basarabia a fost mereu amenințată de asimilare din partea imperiului tarist și apoi a celui sovietic. Țarismul a recurs la excluderea din instruire și din viața publică a limbii române, urmărind anihilarea spirituală a generații de autohtoni. În anii 30 - 40 ai secolului XIX în Basarabia nu mai existau școli naționale. Limba română se preda numai ca disciplină optională în unele licee. În anul 1872 obiectul limba română a fost eliminat din programele de studiu.

Academicianul rus V.F. Șișmariov remarca într-un studiu vizînd limbile romanice că după 1878 rîul Prut a fost închis ca mijloc de comunicare, iar regimul țarist a creat o astfel de situație încît intelectualitatea a început să plece peste hotare. Astfel, au dispărut școlile naționale, iar odată cu ele și cadrele naționale, și materialele didactice în limba română.

Situația privind învățămîntul național s-a schimbat după Unirea României, Moldovei, Basarabiei și Bucovinei, la 1918. Timp de 22 de ani, pînă în anul 1940, majoritatea școlilor de toate gradele au funcționat în limba română. În anul 1940, pînă la intrarea în funcționare a pactului Ribbentrop-Molotov, conform căruia Rusia obținea dominația asupra Basarabiei, funcționau 2700 de școli primare românești, 50 de licee și gimnazii, 25 de școli de meserii, 2 facultăți universitare - de teologie și de agricultură.

În primăvara anului 1944, cînd tancurile sovietice se apropiau de Nistru, intelectualitatea basarabeană, în primul rînd profesorii, s-au refugiat în România. În Chișinău, de exemplu, din circa 500 de profesori au rămas 70.

În perioada sovietică, la catedrele universitare și în școlile medii au venit mulți oameni educați în spirit antinațional. Limba maternă nu a fost interzisă, dar a fost impus alfabetul chirilic și a fost inventată teoria despre limba moldovenească, diferită de limba

română. În toate instituțiile de învățămînt superior din Uniune se studia în limba rusă. Deci, dacă doreai să-ți faci studiile acolo, era mai bine să absolveşti o şcoală rusă. Astfel, în grădinițele și școlile ruse fiecare al treilea, iar uneori al doilea copil era moldovean. Bibliotecile se completau cu 90 % de literatură în limba rusă. Deocamdată în Republica Moldova numărul basarabenilor români cu studii superioare este cel mai scăzut - 61 de persoane la o mie de locuitori (față de 112 ucraineni si 260 de ruşi trăitori în republică).

Pînă la anul 1989, în Chişinău existau 6 şcoli cu predarea în limba română, 28 de şcoli cu predarea în limba rusă şi 20 de şcoli mixte. După adoptarea în 1989 a Legislației lingvistice, situația s-a schimbat. Conform datelor Direcției Centrale a Învățămîntului, în 1994 în Chişinău erau 41 de şcoli cu predarea în limba română, 33 de şcoli cu predarea în limba rusă, 5 şcoli mixte şi 3 şcoli pentru alte minorități naționale.

A. Explicați cu cuvinte proprii (în românește, bineînțeles) următoarele expresii din text:

1. *Anihilare spirituală* = _____
2. *Disciplină opțională* = _____
3. *Mijloc de comunicare* = _____
4. *Materiale didactice* = _____

B. Alcătuiți 5 întrebări la text și răspundeți la ele în baza textului.

1. ? _____
1. ! _____
2. ? _____
2. ! _____
3. ? _____
3. ! _____
4. ? _____
4. ! _____
5. ? _____
5. ! _____

III. TRADITII ŞI OBICEIURI

1. COLINDA

Colinda, cîntec de urare, interpretat de grupuri de copii şi tineri în preajma Crăciunului, este un obicei de origine foarte veche şi se întîlneşte la mai multe popoare. Conform unor surse scrise, colindele sînt de origine romana. Alte izvoare afirmă că ele aparţin vechilor greci, egiptenilor şi chiar indienilor. Aceste creaţii folclorice sînt răspîndite şi la popoarele slave.

La moldoveni colindele sînt interpretate atît în ajunul sărbătorilor de Crăciun, cît şi a celor de Anul Nou.

Colindele se disting prin tematică şi subiecte foarte variate. Ele conţin urări şi felicitări adresate gospodarilor colindaţi.

A. Ce se cîntă la voi acasă la Crăciun?

_____

Expuneţi pe scurt conţinutul acestor cîntece:

_____

_____

_____

B. Traduceți și comparați:

rom	engl	rom	engl
a ura	_____	a urî	_____
urare	_____		
urat	_____	urît	_____
urător	_____	urîtor	_____
urătură	_____	urîtură	_____
	_____	urîcios	_____
	_____	ură	_____
		uriciune	_____

2. COLINDĂ PENTRU COPII

Am pornit să colindăm,
Domn, domn să-nălțăm,
Am pornit să colindăm,
Domn, domn să-nălțăm
Dar boierii nu-s acasă,
Domn, domn să-nălțăm,
Dar boierii nu-s acasă,
Domn, domn să-nălțăm.

Au plecat la vînătoare,
Domn, domn să-nălțăm,
Au plecat la vînătoare,
Domn, domn să-nălțăm,
Să vineze căprioare,
Domn, domn să-nălțăm,
Să vineze căprioare,
Domn, domn să-nălțăm.

Căprioare n-au vînat,
Domn, domn să-nălțăm,
Căprioare n-au vînat,
Domn, domn să-nălțăm,
Au vînat un iepuraș,
Domn, domn să-nălțăm,
Au vînat un iepuraș,
Domn, domn să-nălțăm.

Să facă din blana lui,
Domn, domn să-nălțăm,
Să facă din blana lui,
Domn, domn să-nălțăm,
Haină nouă Domnului,
Domn, domn să-nălțăm,
Haină nouă Domnului,
Domn, domn să-nălțăm.

A. Aflați melodia de la prieteni sau cunoștințe!

B. Faceți o listă de cuvinte care rimează cu cele de mai jos:

vînătoare	*blana*	*haină*	*nouă*
_____oare	___ana	___ină	____ouă
_____oare	___ana	___ină	____ouă
_____oare	___ana	___ină	____ouă
_____oare	___ana	___ină	____ouă
_____oare	___ana		____ouă
	___ana		
	___ana		

3. ALTĂ COLINDĂ

Sculați, gazde, nu dormiți,
Vremea e să vă treziți,
Sculați, gazde, nu dormiți,
Vremea e să vă treziți,
Casa să v-o aranjați, flori de măr,
Masa să v-o încărcați, flori de măr,
Casa să v-o aranjați, flori de măr,
Masa să v-o încărcați, flori de măr.

Noi umblăm a colinda
Pe la casa altuia,
Noi umblăm a colinda
Pe la casa altuia,
Să trăiți, să înfloriți, flori de măr,
În mulți ani să-mbătrîniți, flori de măr,
Să trăiți, să înfloriți, flori de măr,
În mulți ani să-mbătrîniți, flori de măr.

Și la anul vom veni
Numai dacă ni-ți pofti,
Și la anul vom veni
Numai dacă ni-ți pofti,
Și mai multe vom ura, flori de măr,
Un cocuț dacă ni-ți da, flori de măr,
Și mai multe vom ura, flori de măr,
Un cocuț dacă ni-ți da, flori de măr.

A. Ce înseamnă expresia:

" În mulți ani să-mbătriniți "?

B. Aflați melodia de la prieteni sau colegi.

BEST COPY AVAILABLE

4. PLUGUSORUL

Pluguşorul, una din cele mai însemnate şi mai vechi datini de Anul Nou, se baza pe credinţa în puterea magică a cuvintelor şi a acţiunilor respective, ce imitau minatul boilor, aratul pământului. Cu timpul, a dispărut funcţia magică, păstrîndu-se doar cea de urare tradiţională.

Cete de urători - copii, tineri şi chiar oameni în vîrstă, îmbrăcaţi în costume naţionale şi purtînd simbolic un pluguşor de lemn, pornesc în ajunul Anului Nou cu uratul. Declamaţia urăturii, care se mai nmeşte hăitură, este însoţită de pocnete de bice, mugete de buhai, clinchete de clopoţei şi strigăte de "hăi-hăi".

Pluguşorul are o larga circulaţie în Republica Moldova, textele lui variind de la o localitate la alta.

5. PLUGUŞOR

Mîine anul se-noieşte,
Pluguşorul se porneşte,
şi-om începe a colinda,
Pe la case a ura.
Iarna-i grea, omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belşug
Pentru brazda de sub plug.

Vă urăm ca să trăiţi
Cu drag să vă veseliţi,
Să vă fie viaţa floare,
Ca o zi de sărbătoare,
Ca şi toamna cea bogată
Cu de toate-mbelşugată.
La anul şi la mulţi ani,
Cinstiţi, harnici gospodari!

A. Răspundeți la întrebări. Puteți folosi ajutorul colegilor sau turorelui.

1. Ce este pluguşorul?

_____

2. Ce este hăitura?

_____

3. Ce este buhaiul ?

_____

6. DRAMATIZĂRI POPULARE

a) CAPRA

"Capra", un dans dramatizat foarte popular în Moldova, face parte din obiceiurile sărbătorilor de iarnă. Personajul central poartă o mască - cap de capră. Masca este confecționată din lemn. Corpul e acoperit cu un covoraş înflorat sau cu un cojoc întors pe dos. Figurile comice ale dansului sînt însoțite de strigăturile cetei de flăcăi. Jocul este acompaniat de vioară, fluier, cobză sau nai. Urătorii înscenează "vînzarea" caprei, care nu vrea să meargă de bună voie la tîrg. Pînă la urmă capra este cumpărată de un boier. Nevrînd să-şi părăsească stăpînul, capra cade "moartă" jos. Cînd aude vorbe că trebuie tăiată, capra sare în sus şi începe a dansa. Stăpînul-negustor îşi laudă marfa cîntînd:

Asta-i capra de la munte
Cu steluțe albe-n frunte,
Asta-i capra de la munte
Cu steluțe albe-n frunte,
Hata-ta, căprița, ța,
Că numai zahar ți-oi da,
Hața-ța, căprița, ța,
Că numai zahar ți-oi da.

b) URSUL

Dansul popular "Ursul" înviorează sărbătorile de Anul Nou, înveselindu-i pe admiratorii şi participanţii la această spectaculoasă înscenare. Dansatorii sînt mascaţi în blănuri de urs sau ale altor animale. La comanda unor "dresori", de regulă mascaţi în ţigani-ursari, personajele execută dansuri groteşti. Uneori interpretul ursului recită texte comice, prin care rîde de unele metehne ale localnicilor. Potrivit unei legende, ursul, prieten al omului, este înzestrat cu forţe magice, care pot trata anumite boli, ca cele de şale, de exemplu. Acompaniat la fluier sau vioară, ursul îl calcă pe bolnav pe şale, rostind un anumit descîntec. Ritualul se repetă de trei ori.

Acest străvechi obicei al cultului ursului se întîlnea la grecii antici, la traci, geto-daci, romani, germani şi la alte popoare.

7. SEMĂNATUL

Semănatul este un vechi obicei românesc, care este practicat în prima zi a lunii ianuarie şi, ca regulă, îl are ca interpreţi pe copii. Semănătorii aruncă boabe de grîu, orz, secară, porumb sau floarea-soarelui, rostind formule specifice. Urările tradiţionale se referă la roade bogate, trai îmbelşugat şi fericit. Cea mai cunoscută este formula:

Să trăiţi, să înfloriţi,
Ca merii, ca perii,
În mijlocul primăverii!
La anul şi la mulţi ani!

8. MĂRȚISORUL

În fiecare an, la Întîi Martie, românii au un minunat obicei de a-şi dărui unul altuia mărțişoare - floricele împletite din aţă roşie şi albă. Albul simbolizează puritatea, liniştea, seninătatea, iar roşul e culoarea dragostei. În unele localităţi mărțişoare dăruiesc doar bărbaţii şi copiii, în altele - şi femeile. Tradiţia cere ca mărțişoarele să fie purtate la piept, în dreptul inimii toată luna martie, iar la sfîrşitul lunii să se agaţe mărțişorul într-un pom. Dacă pomul va avea multe flori, anul acesta va fi cu noroc pentru persoana care a purtat mărțişorul.
Există foarte multe legende despre Mărțişor. Iată una din ele:

a) LEGENDA MĂRȚISORULUI

Demult, demult, a fost pe Pămînt o iarnă nemaipomenit de cumplită. Oamenii nu mai ieşeau de prin case, vitele nu se mai auzeau prin ocoale, troienele acopereau toate drumurile. Viscolul domnea peste toată lumea, smulgînd copacii din rădăcini şi şi aruncîndu-i peste dealuri şi văi. A fost o iarnă lungă, lungă, de îmbătrîniseră oamenii, tot aşteptînd-o să plece.

Dar într-o bună zi, iarna simţi că îi seacă puterile. Norii se răriră, şi Soarele aruncă, timid, cîteva raze subţirele, fricoase încă, peste pămîntul înzăpezit. Venea Primavara, zîna cea dulce şi frumoasă. Triluri de păsări se auzeau în depărtare, Soarele căpăta o putere tot mai mare şi mai mare. Pe locul unde a căzut prima rază sfioasă de soare, zăpada s-a topit şi a apărut o floare jingaşă şi sclipitor de albă - un Ghiocel!

Dar Iarna îl zări prima. Îşi adună ultimele puteri şi se năpusti asupra lui, să-l îngheţe cu suflarea ei cumplită. Sărmanul Ghiocel începu să strige după ajutor, şi - minune -

Primăvara l-a auzit, grăbindu-se să-l salveze. Urîcioasa Iarnă, înfuriată, aruncă din ultimele puteri o tufă de spini peste Ghiocel, dar chiar atunci Primăvara ajunse la el, acoperindu-l cu palmele ei calde, dătătoare de viaţă. Un spin îi înţepă degetul cel mic, şi o picătură de sînge se scurse chiar pe căpuşorul Ghiocelului, colorîndu-i o petală în roşu-aprins.

De atunci, la fiecare început de primăvară, oamenii îşi dăruiesc unul altuia Mărţişoare, ca simbol al dragostei şi luminii, recunoştinţei şi renaşterii vieţii.

BEST COPY AVAILABLE

IV. PAGINI DE PROZĂ

1. APA ŞI PIETRELE

GEO BOGZA

(1908-1988)

Apa despre care se spune că trece şi că voi rămîneţi era o apă limpede prin care vă vedeaţi una cîte una, rotunde sau colţuroase, albe sau cenuşii, cîteodată verzi sau roşiatice. Apa trecea, iar voi - oricine putea să-şi dea seama - rămîneaţi. Cu atît mai mult se cuvine să rămîneţi acum.

Cu atît mai mult **se cuvine** să rămîneţi acum, cînd apa, trecînd ca şi mai înainte, nu mai e cea de pînă acum.

Apa despre care se spune că trece şi voi rămîneţi era o apă limpede din care se adăpau turmele, în care zvîcneau peştii, în care se scăldau fetele..., în care cerul îşi oglindea azurul. Ea trecea, iar voi rămîneaţi. Cu atît mai mult se cuvine să rămîneţi acum.

Cu atît mai mult se cuvine să rămîneţi, cînd apa nu mai e cea de odinioară. Cel puţin voi să vă aduceţi aminte de cum era pe cînd din ea - fără primejdia de a fi otrăvite - se adăpau turmele. Şi poate că prin stăruinţa voastră, prin încăpăţînarea voastră de a rămîne, ca un imens reproş, cîndva, cine ştie cînd, totul va redeveni ca odinioară şi, prin limpezimea undelor, vom vedea iarăşi zvîcnind peştii, şi vă vom zări şi pe voi, albe sau cenuşii, verzi sau roşiatice, acolo, la locul vostru, ca o temelie trainică şi fermecătoare a lumii.

A. Care expresie românească este ideea acestui eseu?

_____

Care e echivalentul acestei expresii în limba engleză?

_____

B. Alcătuiți propoziții cu fiecare din verbele reflexive impersonale de mai jos:

se cuvine, se pare, se întîmplă, se poate, se înserează, se înnoptează, se zice, se spune, se aude, se vede, se știe.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____

2. OPT JUDECĂȚI ASUPRA MUNȚILOR CARPAȚI

GEO BOGZA

I. Fantastici sînt - dacă stăm să ne gîndim bine - acești munți.
Ei sînt căptușiți cu tot felul de minerale, de la aur pînă la uranium. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

II. Fantastici sînt - dacă stăm să ne gîndim bine - acești munți.
Ei pot adaposti tot felul de vietăți, dintre care nu lipsește vipera, a cărei mușcătură e fatală. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

III. Fantastici sînt - dacă stăm să ne gîndim bine - acești munți.
Ei sînt acoperiți de uriașe păduri, în care lumea devine solemnă ca într-un templu. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

IV. Fantastici sînt - dacă stăm să ne gîndim bine - acești munți. Ei ne îngăduie să ne măsurăm istoria în mii de ani. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

V. Fantastici sînt - dacă stăm să ne gîndim bine - acești munți.
Ei adăpostesc, în cuiburi inaccesibile, cele mai îndrăznețe păsări dintre cîte străbat azurul. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

VI. Fantastici sînt - dacă stăm să ne gîndim bine - acești munți.
Ei zimțuiesc zarea cu piscuri, pe care fulgerele cad, cutremurînd sub sărutarea lor de foc temeliile lumii. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

VII. Fantastici sînt - dacă stăm să ne gîndim bine - acești munți. Ei dau la iveală o puzderie de rîuri, care pornesc spre miazănoapte și răsărit, spre miazăzi și apus, făcînd din roata țării o roată cu spițe de argint. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

VIII. Fantastici sînt - dacă stăm să ne gîndim bine - acești munți.
Ei păstrează pe fiecare stîncă amintirea unui strop de sînge. Și tot ei ne parfumează gura cu fragi.

A. Completați, încercînd să descrieți foarte plastic ceea ce reprezintă cuvintele evidențiate.

1. Fantastici sînt - dacă _____ - acești **copii**
Ei _____ Și tot ei
_____

2. Fantastici sînt - dacă _____ - acești **oameni**
Ei _____ Și tot ei
_____

3. Fantastici sînt - dacă _____ - acești **profesori**
Ei _____ Și tot ei
_____

4. Fantastice sînt - dacă _____ - aceste **plăcinte**
Ele _____ Și tot ele
_____

5. Fantastic este - dacă _____ - acest **vin de casă**
El _____ Și tot el
_____

B. Completați cu imagini proprii.

1. Fantastic/ă este - dacă _____ - acest/aceasta
_____ El/ea _____ Și
tot el/ea _____
2. Fantastic/ă este - dacă _____ - acest/această
_____ El/ea _____ Și
tot el/ea _____

3. TOUTE L"EAU DE LA MER ...

GEO BOGZA

Toute l"eau de la mer ne souffirait pas
a laver une tache de sang intelectuelle.
Lautreamont

EMINESCU a spus: - Nu credeam să-nvăț a muri vreodată.

BLAGA a spus. - Ziua vine ca o dreptate făcută pămîntului.

CONFUCIUS a spus: - Orice lucru are frumusețea lui, dar nu oricine o vede.

IORGA a spus: - Poți zbura pe aripile altuia, dar nu cu ele.

HERACLIT a spus: - Nu te poți scălda de două ori în aceeași undă a rîului.

SHILLER a spus: - Chiar și zeii luptă în zadar cu prostia.

SOCRATE a spus: - Mă pot ucide, dar nu îmi pot face nici un rău.

BRÂNCUȘI a spus: - Cînd nu mai sîntem copii, am murit demult.

SHAKESPEARE a spus: - Crima tot va vorbi, chiar dacă limbile ar rămîne mute.

ARGHEZI a spus: - Omul este un cocor care zboară pe dinlăuntru.

BALZAC a spus: - Gloria este soarele morții.

ARISTOTEL a spus. - Prietenul să fie un singur suflet în două trupuri.

VIANU a spus: - Cetatea cărților trebuie să fie un loc de luptă și de observație a lumii moderne.

SHAKESPEARE a spus. - Natura produce oameni foarte ciudați.

GOETHE a spus: - N-ar fi chin mai mare pentru mine decît să fiu singur în paradis.

IORGA a spus - Un prost nu e un om care nu înțelege, ci unul care pretinde c-a înțeles mai bine decît cel chemat să înțeleagă.

BLAGA a spus. - Faptul că toate viețile pe pămînt se sfîrșesc cu moartea nu dovedește că moartea e ținta vieții.

CARAGIALE a spus: - Toți sîntem iritabili, expresivi sînt numai unii.

RALEA a spus: - Grația oamenilor mari e naivitatea.

PARVAN a spus: - Moartea celor bătrîni îmbătrînește pe cei tineri.

IBRAILEANUa spus: - Mila, cînd nu e însoțită de o iubire infinită, e mai ofensatoare decît dispretul.

IORGA a spus: - În cele mai multe religii, preotul se crede ceva mai mult decît zeul.

SHAKESPEARE a spus: - Nu-i milă, ci crimă să-i cruți pe ucigași.

CICERO a spus: - Eu nu dorm pentru toți!

LEONARDO a spus: - Mai bine moartea decît oboseala.

EURIPIDE a spus: - Jupiter ia mai întîi mințile acelora pe care vrea să-i piardă.

SADOVEANU a spus:- Dacă prostia ar produce suferință, sînt oameni care ar trebui să umble pe ulită urlînd de durere.

LESSING a spus: - Mulțumește-te să fii om!

CAMUS a spus: - Dintre toate moderațiile, cea mai detestabilă este aceea a inimii.

CALINESCU a spus: - Biruiește în cele din urmă acela care are tăria de a se lăsa învins în viața de toate zilele.

BLAGA a spus: - Întunericul nu trebuie să-l luminăm ca să-l putem vedea.

IORGA a spus: - Temnița cea mai demult este aceea în care te simți bine.

SHAKESPEARE a spus: - Omul ar trebui să fie ce pare, iar acei care nu sînt ar trebui nici să nu pară.

LAUTREAMONT a spus: - Toată apa mării n-ar ajunge pentru a spăla o pată de sînge intelectuală.

Deci: - Toată apa mării ...

A. Completați cu argumentele voastre:

1. **Exemplu**. CONFUCIUS a spus: - Orice lucru are frumusețea lui, dar nu oricine o vede;

fiindcă *majoritatea oamenilor au stereotipuri despre frumusețe.*

2. IORGA a spus: - Poți zbura pe aripile altuia, dar nu cu ele.

deoarece _____

3. HERACLIT a spus: - Nu te poți scălda de două ori în aceeași undă a rîului.

pentru că _____

4. SHILLER a spus: - Chiar și zeii luptă în zadar cu prostia.

din cauză că _____

5. SOCRATE a spus: - Mă pot ucide, dar nu îmi pot face nici un rău.

fiindcă _____

6. *BRANCUȘI* a spus: - Cînd nu mai sîntem copii, am murit demult.

deoarece _____

B. Completați, folosind la maximum creativitatea!

1. GOETHE a spus: - N-ar fi chin mai mare pentru mine decît să fiu singur în paradis.

Cu toate acestea, *aș dori să ajung măcar pentru puțin timp acolo.*

2. SHAKESPEARE a spus: - Natura produce oameni foarte ciudați.

Cu toate acestea, _____

3. CARAGIALE a spus: - Toți sîntem irritabili, expresivi sînt numai unii.

Cu toate acestea, _____

4. RALEA a spus: - Gratia oamenilor mari e naivitatea.

Cu toate acestea, _____

5. PARVAN a spus: - Moartea celor bătrîni îmbătrînește pe cei tineri.

Cu toate acestea, _____

6. IORGA a spus: - În cele mai multe religii, preotul se crede ceva mai mult decît zeul.

Cu toate acestea, _____

4. ARTA MUNCII

LUCIAN BLAGA

(1895-1961)

Dispoziția cu care își face un om munca e ca mai bună măsură pentru valoarea lui, a zis un gînditor, care vedea foarte bine în sufletul omenesc. Dacă un om își săvîrșește lucrul veșnic cîrtind ca un sclav sub loviturile de bici, dacă-i lipsește iubirea și entuziasmul pentru opera sa, nu va ajunge niciodată să joace un rol important în viața socială.

Dispoziția cu care se apucă cineva de lucru are influență enormă asupra rezultatelor la care ajunge. Ceea ce face cineva e o parte din el însuși. Văzînd ceea ce a făcut cineva îl vezi pe el însuși. Nimeni nu poate ajunge la respectul de sine dacă muncește numai cu inima pe jumătate și numai cu grija pe jumătate. Nu poate fi mulțumit cu sine, dacă nu dă ce poate da. Și nu poate da ceea ce ar putea, dacă își simte munca numai ca o greutate și ca o osteneală neplăcută.

Sînt mulți oameni, care au prea puțin respectul muncii. Ei o privesc drept o necesitate dezagreabilă, ca să-și poată cîștiga pîinea cea de toate zilele, ca o oboseală ce nu se poate înlătura, în loc de a vedea în ea creatoarea de oameni și școala înaltă a vieții. Ei nu simt mîna dumnezeiască ce silește pe om să-și dezvolte ceea ce i s-a dat ca germene în suflet, să-și cultive facultățile în lupta cu piedicile ce i se pun și să înfrîngă dușmanii norocului său. Oricare ar fi împrejurările nu-i voie să privești munca ca o greutate. Nimic nu te duce mai repede în declin ca o astfel de concepție.

Tot ce e necesar e în același timp și plin de învățături. Omul trebuie să fie un artist al muncii, adică să pună în ea ceva din personalitatea sa - cu bucurie și cu entuziasm. Dacă te apropii de munca ca un artist și nu ca un meșteșugar, dacă ești hotărît să-ți

jertfeşti tot zelul tău arzător - atunci nu vei simţi niciodată înjositoare munca ta - oricare ar fi ea. Nici o muncă nu e lipsită de demnitate decît doar cea săvîrşită fără bucurie. Cine n-a învăţat arta muncii, n-a făcut nici cel dintîi pas spre fericire. Noblețea muncii atîrnă numai de sufletul cu care ne apropiem de ea. Şi arta muncii e poate singura artă pe care ar putea-o învăţa orişicine - de aceea seamănă aşa de mult cu ceea ce se numeşte religie.

A. Puneţi un titlu fiecarui alineat (fragment) din text.

B. Puneţi cîteva întrebări la text:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

C. Formați antonime după model:

	NE+		DEZ+
omenesc	neomenesc	agreabil	dezagreabil
important	_____	avantajat	_____
mulțumit	_____	aprobat	_____
plăcut	_____	alcoolizat	_____
lipsit	_____	intoxicat	_____
hotărît	_____	informat	_____
fericit	_____		

D. Alcătuiți propoziții cu cinci dintre antonimele găsite.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

5. ÎNAINTE DE ÎNCEPUT

TRAIAN DORZ

(autor creştin)

Mai înainte de a fi monumentele a fost istoria
Şi mai înainte de istorie au fost eroii care au făcut-o

Eroii au creat evenimentele, iar acestea le-au creat monumentele, clădite nu atît pe pămînt ori pe piatră, cît pe jertfe şi sînge. Pentru că piatra şi fierul pier, iar iubirea şi adevărul, pentru care s-au jertfit eroii, rămîn nemuritoare.

Creatorii istoriei au tăcut, dar creaţiile lor nu. Umorele lor s-au dus, dar lumina lor nu. Ecoul graiului şi razele luminii lor cutreieră mereu hotarele acestui pămînt şi spaţiile acestui cer. Şi ele strigă. Şi ele ard.

Cu ochii trupului vedem numai piatra şi bronzul. Jertfa n-o putem vedea decît cu ochii sufletului.

Cu urechile putem auzi numai vîntul şi apa, frunza şi clopotul, dar graiul lor cel veşnic nu-l auzim decît cu sufletul şi nu-l putem cuprinde decît cu simţirea cea fină şi rară a duhului.

De aceea, cei mai mulţi trecători prin locurile noastre sfinte, dacă n-au acei ochi, acele urechi şi acel simţ, - trec şi nu văd, ascultă şi nu aud, privesc şi nu înţeleg, pierzînd chiar ceea ce este mai de preţ din toate.

6. CINA ŞI JERTFA

TRAIAN DORZ

Neamul nostru a avut mulţi vizionari şi poeti. Unul dintre aceştea a fost genialul sculptor Constantin Brâncuşi, care, cu o inspiraţie cerească, a creat din piatră şi bronz cele trei mai însemnate poeme nemuritoare ale sale - Masa Tăcerii, Poarta Sărutului şi Coloana Infinitului.

Ne închipuim că Masa Tăcerii reprezintă locul şi starea în care Isus Hristos, după plecarea lui Iuda-vînzătorul, a mai rămas doar cu cei unsprezece ucenici. Din clipa plecării vînzătorului, dispare şi scaunul lui - rămîn numai cele douăsprezece scaune pentru ei - cei eterni.

Cina este masa de seară a familiei, actul ultim al unei zile, încheierea frumoasă a unui timp, a unei munci şi părtăşia frumoasă şi dulce a clipei de dinaintea unei nopţi, a unei despărţiri, a unei odihne sau a unei suferinţe. În felul acesta cina este un sfîrşit - dar şi un început... La Cină se încheie un fel de viaţă şi începe altul.

Poarta Sărutului e locul veşnic în care Dumnezeu a ieşit în întîmpinarea omenirii, ca prin Isus Hristos să dea din nou sărutul iertării şi primirii în dragostea Sa. E simbolul Iertării, al Naşterii din nou.

Coloana Infinitului este ca o scară de aur. Ce mult seamănă ea cu Scara Îngerilor din Genesa, 28.12! De fapt, ea este aceeaşi, numai că primele cincisprezece trepte se văd, şi jumătate din a şaisprezecea. Însă de la jumătatea aceasta în sus scara nu **se** mai **vede** decît cu ochii sufletului. Scara care duce spre Infinit, spre Veşnicie...

BEST COPY AVAILABLE

Iată ce adevăruri strălucite cuprind pentru noi lucrările lui Brâncuşi. În iarna lui 1997 la Paris a fost restabilit atelierul de lucru al sculptorului. Vizitatori din toate colţurile lumii vin să vadă nepreţuitele comori, **gîndindu-se** la adevărurile veşnice ale lumii şi **bucurându-se** de minunea geniului creator.

Cele expuse aici constituie doar o opinie privind sensul lucrărilor lui Brâncuşi. Cineva a spus despre Coloana Infinitului că ar semnifica istoria României, care ba este îngăduitoare şi ne oferă libertate şi spaţiu, ba se încruntă iar, strîngîndu-ne răsuflarea. Altcineva a spus că ar semnifica o cale a creaţiei - de la criză la înflorire şi iar la criză. Însuşi Brîncuşi i-a mărturisit cuiva că ideea creării Coloanei i-a venit de la un şurub de lemn de la un teasc de strîns poama. Toate acestea nu fac decît să demonstreze faptul că artistul de geniu crează o lume nouă care poate fi interpretată printr-o multitudine de ipoteze, toate părînd să exprime un adevăr.

A. Conjugaţi verbele reflexive propuse după model. Memorizaţi particularităţile lor.

1	a se gîndi	a se linişti	a se întîlni
Eu	**mă** gîndesc		
Tu	**te** gîndeşti		
El, ea	**se** gîndeşte		
Noi	**ne** gîndim		
Voi	**vă** gîndiţi		
Ei, ele	**se** gîndesc		

2.	**a se pricepe**	**a se duce**	**a se teme**
Eu	**mă** pricep		
Tu	**te** pricepi		
El, ea	**se** pricepe		
Noi	**ne** pricepem		
Voi	**vă** pricepeți		
Ei, ele	**se** pricep		

3.	**a se uita**	**a se bucura**	**a se mira**
Eu	**mă** uit		
Tu	**te** uiți		
El, ea	**se** uită		
Noi	**ne** uităm		
Voi	**vă** uitați		
Ei, ele	**se** uită		

4.	**a-și închipui**	**a-și impune**	**a-și da seama**
Eu	**îmi** închipui		
Tu	**îți** închipui		
El, ea	**își** închipuie		
Noi	**ne** închipuim		
Voi	**vă** închipuiți		
Ei, ele	**își** închipuie		

V. PAGINI DE POEZIE

1. LA STEAUA

MIHAI EMINESCU

(1850-1889)

La steaua care a răsărit
E-o cale atît de lungă
Că mii de ani i-au trebuit
Lumini să ne ajungă.

Poate demult pieri în drum
În depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre.

Tot astfel cînd al nostru dor
Pieri în noaptea adîncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

2. PE LÎNGĂ PLOPII FĂRĂ SOȚ

MIHAI EMINESCU

Pe lîngă plopii fără soț
Adesea am trecut.
Mă cunoșteau vecinii toți,
Tu nu m-ai cunoscut.
La geamul tău ce strălucea
Privii atît de des.
O lume-ntreagă-nțelegea
Tu nu m-ai înțeles.

De cîte ori am așteptat
O șoaptă de răspuns!
O zi din viața să-mi fi dat,
O zi mi-era de-ajuns!
O oră să fi fost amici.
Să ne iubim cu dor.
S-ascult de glasul gurii mici,
O oră și să mor.

3. GLOSSĂ

MIHAI EMINESCU

1. Vreme trece, vreme vine
Toate-s vechi şi nouă toate,
Ce e rău şi ce e bine
Tu te-ntreabă şi socoate
Nu spera şi nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece.
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămîi la toate rece.

2. Multe trec pe dinainte,
În auz ne sună multe.
Cine ţine toate minte
şi ar sta să le asculte?
Tu aşază-te deoparte
Regăsindu-te pe tine.
Cînd cu zgomote deşarte
Vreme trece, vreme vine.

3. Nici încline a ei limbă
Recea cumpănă-a gîndirii
Înspre clipa ce se schimbă
Pentru masca fericirii.
Ce din moartea ei se naşte
şi o clipă ţine poate
Pentru cine o cunoaşte
Toate-s vechi şi nouă toate.

4. Privitor ca la teatru
Tu în lume să te-nchipui,
Joace unul şi pe patru.
Totuşi tu ghici-vei chipu-i
şi de plînge, de se ceartă,
Tu în colţ petreci în tine
şi-nţelegi din a lor artă
Ce e rău şi ce e bine.

5. Viitorul şi trecutul
Sînt a filei două feţe.
Vede-n capăt începutul
Cine ştie să le-nvеţe.
Tot ce-a fost ori o să fie
În prezent le-avem pe toate.
Dar de-a lor zădărnicie
Te întreabă şi socoate.

6. Căci aceloraşi mijloace
Se supun cîte există
şi de mii de ani încoace
Lumea-i veselă şi tristă.
Alte măşti, aceeaşi piesă,
Alte guri, aceeaşi gamă.
Amăgit atît de-adese
Nu spera şi nu ai teamă.

7. Nu spera, cînd vezi mişeii
La izbîndă făcînd punte,
Te-or întrece nătărăii,
De ai fi cu stea în frunte.
Teamă n-ai, căta-vor iarăşi
Între dînşii să te plece.
Nu te prinde lor tovarăş.
Ce e val, ca valul trece.

8. Ca un cîntec de sirenă
Lumea-ntinde lucii mreje,
Ca să schimbe-actorii-n scenă
Te momeşte în vîrteje.
Tu pe-alături te strecoară,
Nu băga nici chiar de seamă,
Din cărarea ta afară
De te-ndeamnă, de te cheamă

9. De te-ating, să feri în laturi,
De hulesc, să taci din gură.
Ce mai vrei cu-a tale sfaturi
Dacă ştii a lor măsură.
Zică toţi ce vor să zică,
Treacă-n lume cine-o trece.
Ca să nu-ndrăgeşti nimică
Tu rămîi la toate rece.

10. Tu rămîi la toate rece
De te-ndeamnă, de te cheamă
Ce e val ca valul trece,
Nu spera şi nu ai teamă
Te întreabă şi socoate
Ce e rău şi ce e bine,
Toate-s vechi şi nouă toate,
Vreme trece, vreme vine.

4. RONDELUL ROZELOR CE MOR

ALEXANDRU MACEDONSKI

(1854-1920)

E vremea rozelor ce mor
Mor în grădini, şi mor şi-n mine -
Şi-au fost atît de viaţă pline,
Şi azi se sting aşa uşor.

În tot se simte un fior
O jale e în orişicine.
E vremea rozelor ce mor
Mor în grădini, şi mor şi-n mine.

Pe sub amurgu-ntristător,
Curg vălmăşaguri de suspine.
Şi-n marea noapte care vine
Duioase pleacă fruntea lor -
E vremea rozelor ce mor.

BEST COPY AVAILABLE

5. CELEI CARE PLEACĂ

ION MINULESCU

(1881-1944)

Tu crezi c-a fost iubire-adevarată ...
Eu cred c-a fost o scurtă nebunie ...
Dar ce anume-a fost,
Ce-am vrut să fie
Noi nu vom şti-o poate niciodată ...
A fost un vis trăit pe-un ţărm de mare,
Un cîntec trist adus din alte ţări
De nişte păsări albe, călătoare
Pe-albastrul răzvrătit al altor mări -
Un cîntec trist adus de marinarii
Sosiţi din Boston,
Norfolk
şi New York,
Un cîntec trist, ce-l cîntă-ades pescarii
Cînd pleacă-n larg şi nu se mai întorc
şi-a fost refrenul unor triolete
Cu care-alt dată un poet din Nord
Cerşea iubirea blondelor cochete ...
A fost un vis,
Un vers,
o melodie,
Ce n-am cîntat-o poate niciodată ...

.....

Tu crezi c-a fost iubire-adevărată?
Eu cred c-a fost o scurtă nebunie ...

6. NOI

OCTAVIAN GOGA

(1881-1938)

La noi sînt codri verzi de brad
și cîmpuri de matasă,
La noi atîția fluturi sînt
Și-atîta jale-n casă.
Privighetori din alte țări
Vin doina să ne-asculte,
La noi sînt cîntece și flori
și lacrimi multe, multe ...

7. CUPTOR

GEORGE BACOVIA

(1881-1957)

Sînt cîțiva morți în oraș, iubito,
Chiar pentru asta am venit să-ți spun,
Pe catafalc de căldură-n oraș,
încet cadavrele se descompun.

Cei vii se mișcă și ei descompuși,
Cu lutul de căldură asudat,
E miros de cadavre,iubito,
și azi ,chiar sînul tau e mai lăsat.

Toarnă pe covoare parfume tari,
Adu roze pe tine să le pun,
Sunt cîțiva morți în oraș, iubito,
și-ncet, cadavrele se descompun..

8. PASTEL

GEORGE BACOVIA

Adio, pică frunza
şi-i galbenă ca tine,-
Adio, nu mai plînge,
şi uită-mă pe mine.

Şi s-a pornit iubita
şi s-a pierdut în zare-
Iar eu în golul toamnei
Chemam în alurare.

-Mai stai de mă alintă
Cu mîna ta cea mică,
şi spune-mi de ce-i toamnă
şi frunza de ce pică?...

9. FĂRĂ ADRESĂ

(unui domn care-mi cerea adresa în 1914)

GEORGE TOPÎRCEANU

(1886-1937)

Îmi ceri adresa, domnul meu?
Sînt trist din cale-afară...
Cum să ți-o dau, cînd însumi eu
O caut de-astă vară?

Să nu mă-ntrebi cum s-a făcut -
Cine-ar putea să spuie?
Adresa mea a dispărut
M-am pomenit că nu e!

A rătăcit de azi pe mîni
Pribeaga prin Moldova
Iar peste două săptămîni
Am prins-o-n Vîrciorova

Și cum am dat ochi amîndoi
Mi-a spus acolo-n gară,
Că dacă nu era războiu
Ar fi ieșit din țară

10. ŞI TOTUŞI IUBIREA

ADRIAN PĂUNESCU

(născ. 1949)

1. Şi totuşi e stare de veghe.
Şi totuşi murim repetat.
Şi totuşi mai cred în pereche,
Şi totuşi ceva s-a-ntîmplat.
Pretenţii nici n-am de la nimeni.
Un larg întuneric şi tu
Întrăm în amurg fără nume.
Amurgul, ca vifor, trecu.

2. Motoarele lumii sînt stinse,
Reţele pe căi au căzut
Destinele dorm necuprinse,
Trezeşte-le tu c-un sărut
Acum te declar Dumnezee,
Eu însumi mă simt Dumnezeu.
Continuă lumea, femeie,
Cu plozi scrişi pe numele meu.

3. Afară roiesc întunerici,
Aici sîntem mai luminoşi.
Se ceartă-ntre ele biserici
Făcîndu-şi acelaşi reproş.
Şi tu, şi iubirea există,
Şi moartea există şi ea.
Îmi place mai mult cînd eşti tristă
Tristetea, de fapt, e a ta.

4. Genunchii mi-aplec pe podele,
Cu capul mă sprijin de cer
Tu eşti în puterile mele,
Deşi inchiziţii te cer.
Ce spun se aude aiurea,
Mă-ntorc la silaba dintîi.
Prăval peste mine pădurea,
Adio, adică rămîi.

REFREN:

Şi totuşi există iubire,
Şi totuşi există blestem.
Dau lumii, dau lumii de ştire,
Iubesc, am curaj şi mă tem.

BEST COPY AVAILABLE

11. DACĂ

GRIGORE VIERU

(născ. 1939)

Dacă tu eşti pîinea,
Dacă tu eşti apa,
Dacă tu esti aerul
Sufletului meu -
De ce mă clatin ca trestia,
De ce mă nărui de sete,
De ce mă înăbuş, femeie,
De ce?

12. UCENICUL LUI HOMER (II)

ARCADIE SUCEVEANU

(născ. 1952)

Iată ghilotina,
zise Profesorul.
Totul e să poți să-ți ții cu o mînă capul
și cu cealaltă să acționezi manivela
să fii în același timp
și victimă și călău.
Ia aminte: viața depinde
de cantitatea de sînge
ce alimentează neclintit ghilotina
iar sîngele nu poate fi pus în mișcare
decît de acest sîrguincios mecanism
e un fel de circuit închis -
mai multă speranță și curaj
curaj și speranță.

La urmă Profesorul îmi culese
capul de jos
mi-l puse la loc
și-mi urlă în ureche:
acum descrie tot ce-ai simțit

13. PERSOANA INDEZIRABILĂ

VSEVOLOD CIORNEI

(născ. 1955)

Forțele de ordine
au reținut un individ suspect
nu purta armă
și nici n-a acceptat să i se dea
una
A fost expulzat
din lume
Acum e O.K.
continuăm să murim
fără el

14. ÎN FIECARE DIN NOPȚILE SOLSTIȚIULUI

LORINA BĂLTEANU

(născ. 1960)

în fiecare din nopțile solstițiului
de iarnă
între orele două și trei
pe o masă rece și lunecoasă
în prezența a două femei
eu mă mai nasc încă o dată
uneori
lipsește perdeaua de fulgi la ferestre
alteori una dintre femei
va veni o zi când
va lipsi însăși mama

dar eu voi continua să mă nasc
și de fiecare dată
nașterea mea nu înseamnă nimic altceva
decît un foarte serios motiv
pentru moarte

15. VOM CUNOAŞTE TANDREŢEA

NICOLAE POPA

(născ. 1959)

Într-o zi vom cădea dezgropaţi
înapoi pe pămînt.
Veşmintele noastre putrede
îşi vor recăpăta
culorile sărbătoreşti.

În buzunarul hainei de la piept
va reînvia batista
albă ca floarea bumbacului
şi din cutele ei cîteva lacrimi
se vor cotili pe obraji în sus
înapoi în orbite
deschizîndu-ne ochii
şi vom vedea
şi văzînd vom pipăi tot ce se vede.

Vom răsfăţa cu mişcările noastre
realitatea făcînd-o să creadă
că într-adevăr există.
Tu vei avea părul lung
şi vei ascunde sub el la ceafă
nodul spînzurătorii.
Eu voi avea părul des
şi voi ascunde sub el la tîmplă
urma împuşcăturii.
Dar să nu îndrăznească nimeni
să-ţi mîngîie pleata.
să nu mă mîngîie nimeni
nici pe mine pe cap.
Numai noi doi vom cunoaşte
tandreţea
şi vom şti ce înseamnă să treci
cu o mînă prin păr
fără a-l năclăi de amintiri şi de sînge.

16. CINEVA M-A UITAT AICI

AURA CHRISTI

(născ. 1967)

Cineva m-a uitat aici
Nu din greşeală
şi nici din graba.
Pur şi simplu
a trecut mai departe
cum trece timpul
Cineva m-a uitat aici
şi eu îmi ispăşesc vina
de-a nu pricepe
cum să-i aduc aminte
cum să-l chem
prin ce fel de cîntec
să-l întorc la mine
prin care, fermecător,
blestem

BEST COPY AVAILABLE

17. FĂRĂ A STA PE GÎNDURI

AURA CHRISTI

Fără a sta mult pe gînduri,
îngerii s-au mutat în cer.
Acolo ne visează, acolo se simt bine
şi mie din cînd în cînd îmi vine
să le cer să aducă cît mai curînd
odată promisa lumină -
să ne fie şi nouă ca-n visele lor.
Dar cum e, cum e oare
în visele îngerilor?

VOCABULAR			
limba română	**limba engleză**	**sinonime**	**antonime**
A			
aceloraşi	to the same		diferitor
adăpa (a se)	to drink, to water	a bea	
adăposti	to host, to hide	a găzdui, a primi	a alunga
ades(-ea)	often, frequently	adeseori, des, deseori, frecvent	rar, uneori , rareori,
afirma	to declare, to assert, to affirm	a declara, a mărturisi, a spune, a zice, a pretinde, a susţine	a nega, a infirma, a tăgădui, a contesta
afirma (a se)	to	a se evidenţia, a se impune, a se remarca	a rata (ceva)
aiurare	wondering, delirium	aiureală, delir, bîiguială	rezonabilitate
ajun	eve		
ajunge	to get to, to catch up with to become	a sosi, a veni, a ajunge din urmă, a deveni, a parveni	a pleca
alinta	to spoil, to pamper, to pet	a dezmierda, a mîngîia, a răsfăţa, a giugiuli, a dragosti	a certa, a respinge
amăgi	to delude, to mistify	a minţi, a păcăli, a momi, a înşela, a prosti, a trişa, a ademeni, a seduce	a spune adevărul
amic	friend	prieten	duşman, inamic
amintire	memory, remembrance, recollection	memorie, aducere-aminte, pomenire, menţionare, menţiune, semnalare	uitare
amor	love	dragoste, iubire	ura
aprig	ardent	focos, impetuos, vehement, aspru, puternic, vilolent	calm, blînd, blajin, lin, temperat, liniştit, stăpînit, domol
ara (arat)	plough (ploughing)		
arbore	tree	copac, pom	

arde (arzînd)	to burn (burning)	a se consuma, a (se) mistui, a frige, a înfierbînta, a se frige, a se bronza excesiv, a lumina	a stinge, a (se) stinge
argint	silver		
ascunde	to hide	a masca, a voala, a camufla, a deghiza, a acoperi, a tăinui	a revela, a arăta, a demonstra, a descoperi
aspru	rough , harsh, severe	scorțos, dur, sever, brutal, barbar, violent, rece	blînd
asuda	to sweat	a transpira, a se aburi	
atelier	workshop, studio	studio	
atinge	to touch	a pipăi, a mîngîia	
auz	hearing	auzire, ureche	
auzi	to hear	a afla, a ști	
auzi (a se)	to be heard (it is said that)	a se spune, a se afirma, a se zvoni, a se afla	
azur	azure	albastru, senin, clar, limpezime	sumbru, întunecat, neclar
B			
batistă	handkerchief	basmăluță	
belșug	plenty, copiousness, redundancy	abundență, bogăție, bunăstare, prosperitate	sărăcie
bici	whip	biciușcă, puhă	
binecunoscut	wellknown	vestit, faimos, notoriu, renumit, recunoscut, știut	necunoscut
birui	to conquer, to defeat, to overcome	a învinge, a izbîndi, a înfrînge, a cîștiga, a doborî, a bate	a pierde
biruitor	conqueror, victorious	cuceritor, căștigător, victorios	
boier	nobleman, landowner		
bou	ox		

brad	fir (tree), pine (tree)		
buhai	bull		
bumbac	cotton	coton	
C			
cadavru	corps, dead body	corp, trup	
călăreț	rider	cavalerist	pedestraș
cale	way, path, method	drum, potecă, metodă, mod, modalitate, procedeu	
califica	to qualify, to call	a numi, a categorisi	
căprioară	roe, deer		
căptuși	to line, to stuff	a dubla (o haină), a prinde pe cineva	
către	to	spre, înspre, la, asupra	de la, dinspre
ceafă	nape (of the neck)	grumaz	
ceartă	quarrel	conflict, dezacord, divergență, dispută, discordie, litigiu, neînțelegere, pricină, sfadă	împăcare
cercetător	researcher investigator	om de știință	
cerși	to beg	a cere, a se milogi	
cetate	fortress	fortăreață	
chema	to call	a invita, a pofti, a convoca, a provoca, a evoca, a numi	a alunga
chemat	endowed, called	competent, îndreptățit	
chiar	even, just, oneself	exact, întocmai, tocmai, precis, absolut, identic, taman	
chibzuit	wise, considerate	înțelept, cumpătat, rațional	nechibzuit
chip	manner, face	față, figură, înfățișare, fizionomie, expresie, aspect	
chip	way, mode	fel, mod, modalitate, cale	
cică	they say, as the	chipurile	

	story goes, as it were		
cîmp	field	cîmpie, şes	
cîştiga	to win, to earn	a obține, a dobîndi, a cuceri, a încasa, a primi, a realiza, a beneficia,a profita	a pierde
ciudat	curious, strange, wired	curios, straniu, original, neobişnuit, paradoxal, excentric, trăsnit	obişnuit
ciudă	jealousy, envy	gelozie, invidie, necaz, pică, pizmă, ranchiună, bănat	
clădit	built	construit, înălțat, zidit, făcut, ridicat	distrus
clinchet	tinkling (of bells)	sunet	
clipă	moment, instant	clipită, moment, minut, secundă	veşnicie
clopot	bell		
cobza	kobsa (musical instrument)		
cocor	crane		
cocuț = colac	twist, knot-shaped bread		
cojoc	sheepskin coat		
colte (colț)	tooth, cusp	dinte canin	
colțuros	angular, craggy	unghiular	neted
columnă	column	coloană, stîlp	
comoară	treasure	tezaur	
convoi	escort	escortă, cortegiu, alai	
cotropire	occupation, invasion	invadare, invazie, încălcare	
crede	to believe	a considera, a gîndi, a socoti, a spera a presupune, a prevedea	
creştin	Christian	om, persoană	păgîn, necredincios
criză	crisis	recesiune, acces	calmitate
crunt	cruel	aprig, aspru, barbar,	gingaş, duios,

		crud, cumplit, feroce, inuman, crîncen, violent, grozav, fioros, teribil	uman
ctitor	founder	fondator, întemeietor	
cucerire	conquering	ocupare, subjugare, cîştigare, obţinere	
cuib	nest, home	cuibar, sălaş, adăpost, locuinţă, domiciliu	
cumpănă	balance, poise	balanţă, cîntar, echilibru	dezechilibru
cunoaşte	to know	a şti, a pricepe, a înţelege	
cunoaşte (a se)	to be perceptible, to be noticeable	a se şti, a se remarca, a se vedea	
cuprinde	to include, to incorporate to hug, to embrace, to involve	a include, a avea, a incorpora, a conţine, a îngloba, a se îmbrăţişa	
cută	fold, wrinkle	fald, pliu, încreţitură, îndoitură, dungă, rid, zbîrcitură	
cutreiera	to scour	a parcurge, a străbate, a merge, a umbla, a colinda,	
cutremur	earthquake	seism, zguduire, fior, spaimă	
cutremura (a se)	to shake	a se clătina, a se zdruncina, a se scutura, a se zgudui, a se înfiora	
cuveni (a se)	to be necessary	a trebui, a fi necesar	
cuvinte încrucişate	crossword, puzzle		
D			
"Domn, domn să-nălţăm!"	Lets glorify the Lord - a characteristic formula used in colinda		
dangăt	toll	sunet	
deajuns	enough	suficient	insuficient
declanşa	to unleash, to	a cauza, a produce, a	a opri

	release	genera, a provoca, a dezlănțui, a pricinui	
declin	decline	decadență, decădere, regres, scădere, apus, asfințit	ascensiune, urcuș
dedemult	long ago	cîndva, odată, odinioară	recent
demnitar	dignitary, magistrate	dregător	
demnitate	dignity	vrednicie, rang, titlu	
demult	long time ago	cîndva, odată, odinioară	recent
denunța	to denounce	a pîrî, a reclama, a spune, a vinde	a acoperi, a ascunde
deșert	deserted, empty	gol, vid, pustiu, nelocuit	plenitudine
deoparte	aside	aparte, izolat, retras, separat	împreună
deosebit	exquisite, distinct	distinct, aparte, special, neobișnuit, distins, rar, superior, admirabil, remarcabil, ales, excepțional	simplu, comun
deșteptare	awakening	sculare, trezire	adormire
depărtare	distance	distanță, interval, spațiu, îndepărtare	apropiere
depune	to give (to put in)	a pune, a depozita, a prezenta	a lua
descîntec	exorcism	farmec, magie, vrajă, vrăjitorie	
descompune (a se)	to decompose, to decay	a se desface, a se dezmembra, a se divide, a se fracționa, a se împărți, a se strica, a se altera, a putrezi	a se constitui
despărțire	separation	izolare, separare, descompunere, divizare, desfacere, divort	întîlnire, unire
destrăbălat	dissipated, dissolute	corupt, decăzut, depravat, imoral,	decent, moral, curat

		neruşinat, vicios, demoralizat, stricat	
destrăma (a se)	to unravel, to tear to dissolve, to disintegrate	a se rări, a se împrăştia, a se spulbera, a se dezintegra	a uni, a integra
dezagreabil	unpleasant	neplăcut, supărător, dezgustător, nesuferit, urît, antipatic, respingător	plăcut, atractiv
dezgropa	to dig up	a deshuma, a dezmormînta, a scoate	a îngropa
dezlega		a desface, a deznoda, a clarifica, a rezolva, a explica, a lămuri	a lega
dezmierda	to caress, to pet	a alinta, a mîngîia, a răsfăța, a desfăta	a certa
dinainte	previous, before	anterior, precedent, premergător	posterior
dinlăuntru	from inside	interior, intern	dinafară
divinitate	divinity, deity	Dumnezeu, zeitate providență, sfînt, Creatorul, Atotputernicul	ființă pămîntească
domnesc	princely	voievodal, împărătesc	
dor	longing, missing,	alean, nostalgie, dorință, aspirație, tendință, vis	ură
dovedi	to prove	a demonstra, a confirma, a indica, a susține, a argumenta	
dreptate	justice	echitate, justiție, rezon	nedreptate
dresor	trainer	îmblînzitor (de animale)	
duh	spirit, ghost	spirit, suflet, fantomă, umbră, vedenie	
duios	loving, tenderly	emoționant, afectuos, dezmierdător, tandru,	dur, violent, neprietenos

		drăgăstos, iubitor, răscolitor, impresionant, mişcător, patetic, vibrant, tulburător, jalnic, trist	
E			
expansiune	expansion	destindere, dilatare, expansiune	contractare
F			
"Flori de măr"	characteristic formula for colinda		
facultate	faculty, capacity, ability	aptitudine, capacitate, însuşire, posibilitate	incapacitate
făgădui	to promise	a promite, a se angaja, a se obliga	
feri	to shrink/to keep from	a apăra, a ocroti, a păzi, a proteja, a păzi	a expune
feri (a se)	to step aside, to avoid	a se apăra, a se proteja, a se păzi, a se eschiva, a fugi	a se expune
fericire	happiness	noroc	nefericire
fier	iron		
fiinţare	existence	existenţă, viaţă, trai	nefiinţă, inexistenţă
filă	leaf	foaie, pagină	
fiord	fjord		
fire	character, spirit	caracter, spirit, natură, temperament	
fluier	whistle, pipe, flute		
fluture	butterfly		
foamete	famine, starvation	flămînzire	îmbuibare
fragi	wild strawberry		
frămînta	to knead	a plămădi, a răsuci, a suci	a netezi
frămînta (a se)	to worry	a se nelinişti, a se agita, a se chinui	a fi liniştit
fulger	lightning	străfulgerare	
G			
geam	window	fereastră	
germene	embryo	embrion, plod	
ghici	to guess, to predict	a intui, a prevedea, a	

		prezice, a proroci, a descoperi, a afla	
gluga	hood		
gol	gap, vacuum, void, emptiness	vid, deşert, pustiu	plin
gol	naked	dezbrăcat, nud	îmbrăcat
grai	language	limbă, limbaj, cuvînt	
groapă	pit, grave	mormînt	
gură de rai	"piece of paradise"		
H			
hohot	(de plîns) - burst of tears, (de rîs) - peal of laughter		
hotar	border	frontieră, graniță, margine, limită	
hulă	blasphemy, curse	blasfemie, calomnie, bîrfă, clevetire, insultă, calomnie, ponegrire	laudă
I			
iarăşi	again	iar, din nou	
icoană	icon, picture		
ipoteza	hypothesis	presupunere, prezumpție, bănuială	
iveală (a da la iveală)	to show, to reveal, to discover	a descoperi	a ascunde
izbîndă	success, victory	a birui, a cîştiga, a învinge, a izbuti, a reuşi	a pierde
Î			
împărți	to divide, to distribute	a diviza, a tăia, a segmenta, a distribui, a repartiza, a clasifica, a grupa	a aduna
împresura	to encircle	a încercui, a înconjura, a asedia	
împuşcătură	gun shot		
încă	still, so far	chiar, deja, tot, mai	
încăpățînare	stubbornness	îndărătnicie, dîrzenie, perseverență	supunere
început	beginning	debut, origine, proveniență, izvor	sfîrşit

încheia	to finish, to come to an end	a termina, a sfîrşi, a închide	a începe
înclina (a se)	to incline, to bend	a se apleca, a se îndoi, a atîrna	a se îndrepta
încoace	hither, here		încolo
încoace şi încolo	back and forth	înainte şi înapoi	tot pe loc
încrunta (a se)	to frown	a se posomorî	a se lumina la faţă
îndemna	to urge, to goad, to advise	a încuraja, a susţine, a îmbărbăta, a stimula, a sfătui	a opri
îndrăgi	to grow fond of	a iubi	a urî
îndrăzni	to dare	a cuteza, a se încumeta	a se teme
înfiinţa	to initiate, to found	a constitui, a crea, a întemeia, a stabili, a forma, a organiza	a desfiinţa
înflori	to blossom	a se deschide a prospera	a se usca
înfrăţire	fraternity	frăţie, fraternitate, solidaritate, unitate	învrăjbire
înfrînge	to defeat, to conquer	a birui, a învinge, a bate, a întrece	a pierde
înfrunta	to face, to challenge	a sfida	a fugi, a se supune
îngăduitor		iertător, milostiv, bun, tolerant, îndurător, indulgent, mărinimos, omenos	sever, neîngăduitor
înger	angel		demon
îngriji	to look after, to take care	a cauta, a avea grijă	
îngropa	to bury	a înmormînta	a dezgropa
înmormînta	to bury	a îngropa	a dezmormînta
însămi	myself (feminine)		
însoţit	accompanied	acompaniat, întovărăşit	neînsoţit, singur
însumi	myself (masculine)		
întări	reinforce	a se fortifica, a se căli, a se drege	a slăbi
întradevăr	really, truly	realmente, cu adevărat	

întruni	to bring together	a convoca, a reuni, a strînge, a însuma	
întuneric	darkness	beznă, întunecime, obscuritate	lumină
învățătură	learning	educație, învățămînt, carte, cunoștințe, știință, concluzie, morală, pildă	
învia	to revive	a renaște	a muri
învins	defeated	biruit, înfrînt, bătut	neînvins
înviora	to animate	a activa, a intensifica, a dinamiza, a a stimula	a stinge, a bloca
J			
jale	grief, distress	duioșie, durere, întristare, tristețe	bucurie, veselie
jertfi	to sacrifice	a sacrifica	
judeca	to judge	a rationa, a a chibzui, a cugeta, a medita, a cîntări, a analiza	
judecată	judgement, trial, reason	intelect, rațiune, opinie, apreciere, proces, verdict	
jupîn	master	patron, stăpîn	
L			
lăsat	here: loosen	atîrnat, pleoștit	ridicat
lăuda	to praise	a elogia, a preamări, a glorifica, a slăvi	a critica
lăuda (a se)	to praise	a se fuduli, a se făli, a se preamări	a se autocritica
limpede	clear, distinct, crystal clear	clar, distinct, evident, lămurit, luminos, curat, pur	confuz, neclar
lipsi	to be absent	a absenta	
lipsi (a se)	to deprive (self)	a renunța la ceva	
lipsi (pe cineva de ceva)	to deprive (someone)	a priva, a frustra	
localnic	native		venetic, străin
luci	to glisten, to shine	a străluci, a lumina, a scăpăra, a scînteia	

luptător	warier	războinic, combatant	
lut,	argyle, clay, earth	argilă, clisă, humă, pămînt, hlei	
M			
manta	cloak, mantle		
măret	grand, glorious	grandios, maiestos, monumental, splendid, impunător	minor, neobservat
marfă	goods	produs, product, articol	
mărunt	small, short	mic, scund, scurt, inferior, neimportant, neînsemnat, derizoriu	măşcat, mare
măsură	measure	dimensiune, mărime, număr, chibzuintă, cumpătare	
mătase	silk		
mătăsos	silky	catifelat, moale, neted	aspru
meşteşug	skill, trade	meserie, artă, dibăcie, iscusinţă, talent	
meşteşugar	handicraftsman	meseriaş, meşter	
meteahnă	defect, disease, bad habit	defect, imperfecţiune, cusur, păcat, slăbiciune	calitate
mijloc	centre	centru, miez, inimă, jumătate, brîu, talie	margine
mijloc	method	metodă, cale, fel, modalitate, formă, manieră, procedeu, posibilitate, procedură	
milă	sympathy, pity, charity, kindness	îndurare, milostivire, ajutor, gratie, har	indiferenţă
milita	to militate		
mîngîia	to caress, to stroke, to soothe	a alinta, a dezmierda, a drăgosti, a alina, a consola	a certa, a necăji
mînie	anger	furie, înverşunare, obidă	dragoste
mişca (a se)	to move	a se deplasa, a se	a sta

		duce, a acționa	
mișcare	movement	deplasare, circulație, mutare, agitație	repaus
moderație	moderation	chibzuială, cumpătare, măsură, judecată	exces
molid	spruce fir		
momi	to (al)lure	a ademeni, a înșela, a păcăli, a munți, a trișa, a prosti	
mormînt	grave	groapă	
mort	dead, late, deceased	decedat	viu
mreajă	net trap	capcană, cursă, intrigă	
muget	owing, roar		
mugure	bud	ochi	
N			
naclăi	to clot	a murdări cu ceva lipicios, cleios	a curăți
nai	Pan's pipe		
nătărău	nincompoop	prost, natâflet, nerod, stupid, tont	deștept
neam	people	popor, semințe, națiune, rudă, gen, specie, trib	
nebunie	lunacy, madness	alienare, demență, sminteală	luciditate
nedomolit	restless	impulsiv, iute, nestăpînit	liniștit
negutător, negustor	merchant, shopkeeper	vînzător	cumpărător
nemulțumire	dissatisfaction	nerecunoștință, nesatisfacție, neplacere, supărare	mulțumire
nemuritor	immortal, undying	etern, nepieritoe, nesfîrșit, veșnic	muritor, efemer
nepretuit	inestimable, priceless	inestimabil	ieftin
noblețe	nobleness, nobility	generozitate, mărinimie	
nod	knot		
numărătoare	counting, reckoning	numărare, socoteală	

O			
obișnui	to use to ...	a avea obiceiul	
obișnui (a se)	to get used to	a se acomoda, a se deprinde	a se dezobișnui
oboseală	tiredness	osteneală, trudă	
obține	to obtain, to get	a căpăta, a primi, a dobîndi, a realiza, a cîștiga	a pierde
ocoli	to avoid	a înconjura, a evita, a se feri, a se păzi	a înfrunta
ocupație	invasion, occupation	ocupare, invazie, cucerire	
odihnă	rest, leisure	repaus, răgaz, pace	lucru
odinioara	once	cîndva	acum
oglindi	to reflect, to mirror	a reflecta	
omenesc	human	uman, creștinesc, pămîntesc	inuman
oștire	army	armată, oaste	
orbită	orbit, (eye)socket		
orișicine	anybody	fiecare	nimeni
orz	harley		
ospăt	feast, banquet	banchet	
osteneală	effort	trudă, oboseală, efort	
P			
păgubaș	loser, victim	păgubit	cîștigător
părea	to seem, to look like	a semăna, a arăta	
părinte	parent, father, founder, priest	tată fondator, inițiator preot	
pată	spot, stain		
pedeapsă	penalty, punishment	sancțiune, condamnare	iertare
pescar	fisherman		
pica	to drop, to fall	a cădea, a se prăvăli a se nărui	a se ridica
pierde	to lose	a rătăci, a încurca, a prăpădi, a irosi, a risipi	a găsi
pierdut	lost	rătăcit, dispărut, risipit, irosit, ratat decedat	găsit
pieri	to perish, to vanish,	a dispărea, a se	a apărea

	to die	volatiliza, a o șterge, a se mistui, a înceta, a se risipi, a se sfîrși, a deceda	
pipăi	to feel, to touch	a atinge	
pîrî	to denounce	a denunța	a acoperi, a ascunde
pleată	long hair	chică, pleată	
plug	plough		
poartă	gate	prag, ușă	
Poartă	Ottoman Empire	Imperiul Otoman	
pocnet	crack	trosnet	
pomeni	to mention, to cite, to remember	a menționa, a cita, a ține minte	a uita
pomeni (a se)	to find one self in	a nimeri, a se afla în...	
porecli	to nickname, to dub	a numi, a supranumi, a chema, a botaza	
porni	to start	a pleca, a se duce, a o apuca, a începe, a demara, a se declanșa	a se opri
port	costume	îmbrăcăminte, costum	
porumb	maïs, corn	păpușoi	
preajmă	vicinity, closeness	vecinătate, apropiere	depărtare
preot	priest	popă	
presupune	to suppose, to assume	a bănui, a crede, a gîndi, a-și închipui	
pretinde	to pretend	a cere, a revendica, a reclama	
pribeag	exile, outcast, vagrant	hoinar, rătăcitor, vagabond, fugar, refugiat, izgonit, exilat	sedentar
primejdie	danger	pericol, amenințare, nevoie	siguranță
principat	principality		
privigetoare	nightingale		
pronunța (a se)	to vote	a se declara, a opina	
prosperitate	flowering	belșug, bogăție, bunăstare, înflorire	decadență

prostie	foolishness	nerozie, neghiobie, stupiditate, gogomănie	inteligență
pungă	purse		
punte	bridge, deck	pod	
pustii	to lay waste	a devasta, a distruge, a nimici, a strica, a sfîrși	
putred	rotten	descompus, putrezit	proaspăt
puzderie	dust lots (of ...)	colb mulțime	
R			
răbda	to be patient	a îndura, a suporta, a accepta, a admite	
rai	paradise, eden	paradis, eden	iad
răpire	ravishment, kidnapping	captivare, seducere, fermecare, fascinare	
răsări	to rise, to spring	a apărea, a se arăta, a germina, a încolți, a ieși	a dispărea
răscumpărare	redemption, compensation	ispășire, mîntuire, salvare, purificare	
răsfăța	to spoil	a alinta, a dezmierda	a certa
răspîndit	spread	dispersat, împrăștiat, frecvent, cunoscut, uzual	nerăspîndit
raspîntie	cross road, moment of choice	răscruce, intersecție, încrucișare, întretăiere	
răufăcător	criminal	criminal, infractor	binefăcător
rază	ray, beam	dungă, fascicol radiație	
război	war	bătălie, încăierare, înfruntare, luptă	pace
răzvrătit	rebel, un-subordinated	răsculat, rebel, insurgent	supus
recăpăta	to regain, to recover	a recîștiga, a recupera, a redobîndi	a pierde
redeveni	to become again	a reajunge	
refren	refrain		
regăsi	to find again, to recover	a redescoperi, a revedea, a reîntîlni.	a pierde

reproş	reproach	imputare, învinuire, admonestare, certare	
respectul de sine	self respect		
respinge	to reject	a îndepărta, a refuza, a blama, a condamna	a atrage
romanizat	romanized		
S			
sabie	sword		
sărăci	to lose, to become poor		a se îmbogăţi
sărut	kiss	sărutare	
săvîrşi	to commit	a comite, a înfăptiu	
scara	staircase		
sclav	slave	rob	stăpîn
seamăn	likeliness, similarity	asemănare similitudine	deosebire
secară	rye		
semănat	sowing, seeding	răsădit	
sete	thirst		
sfat	council, advise		
sfîrşit	end, close	terminare	început
sîmbure (de fructe)	stone		
simţire	feeling, sentiment	sentiment	
sinucide (a se)	to commit suicide	a-şi lua zilele	
sîn	breast	piept	
sînge	blood		
sirenă	siren, mermaid		
socoti	to count, to calculate, to consider	a număra, a calcula, a considera, a crede	
soi	kind, sort, variety, breed	tip, fel, varietate ramură	
solda (a se)	to end up with	a se termina, a se încheia	a începe
sparge	to dash to pieces	a strica	a drege
spera	to hope for	a crede	
spiţă	spoke, kin		
sprinten	agile, nimble, quick	iute, ager, abil	lent
spune	to say	a zice, a vorbi	a tăcea
stabili (a se)	to settle down, to establish	a se aşeza	a trece, a se muta

BEST COPY AVAILABLE

stăpînire	ownership		
stăruință	insistence, persistence, perseverance, assiduity	străduință, insistență, persistență, perseverența, asiduitate	lenevie
stat (statură)	height	înălțime	
steluță	small star		
stîncă	rock		
stinge	to extinguish	a termina, a încheia	a aprinde, a începe
stinge	to turn off, to extinguish	a închide, a deconecta	a include,
stinge (a se)	to die, to pass away	a deceda, a muri, a dispărea	a învia
stingere	extinction	dispariție, deces	înviere
străbate	to traverse, to cover	a trece, a traversa, a parcurge	
strălucire	brilliance, brightness	lumină	
strălucit	shining, shiny	luminos, deosebit, remarcabil	întunecat
strămoș	ancestor	străbun	urmaș
strecura	to strain, to smuggle		
strop	drop	picătură	
strugure	grapes		
suferință	suffering, pain	durere, amar, chin	bucurie
sui	to climb up	a urca	a cobori
suna	to ring, to sound		
supune	to subdue, to subject		
suspin	sigh, sob	oftat	
Ș			
șale	loins		
T			
tăcere	silence, quiet	liniște	gălăgie
tandrețe	tenderness	duioșie	ură
tărie	strength, power	putere, forța, alcool	slăbiciune
tărîm	area, domain	arie, domeniu, spațiu, loc	
teamă	fright, fear	spaimă, frică, fior	dîrzenie, vitejie
temelie	basis, foundation	bază, fundament	

temniță	jail, prison	pușcărie, închisoare	libertate
tertip	trick, stratagem	stratagemă, shiretlic	
tîmplă	temple		
tîngui (a se)	to wail, to mourn, to lament	a se jelui, a se plînge a se lamenta	
tovarăș	comrade, mate, partner	camarad, partener, prieten	dușman
trai	life, living	viață, mod de viață	-
trainic	lasting, durable, resistant	durabil, rezistent puternic	slab, șubred
trăsătură	feature	caracteristică, semn	
treaptă	step	pas	
triolet	triolet (musical)		
trusă	first-aid kit		
turmă	herd, flock		
turna	to pour		a varsa
T			
țăran	peasant, farmer		
țărm	shore	mal	
țeapă	splinter		
țigan	gypsy		
ține (mult)	to last (long)	a dura	
ține minte	to remember	a memoriza	a uita
ține seama	to take into consideration	a lua în considerație	
țintă	aim, target, goal	scop, țel, obiectiv cauză	
U			
uimire	wonder		
ultimul	last, final	final	primul
undă	wave	val, talaz	
urare	wish	felicitare	
uriaș	giant, titan huge	gigant, titan	pitic
urla	to roar, to yell	a striga, a țipa, a zbiera, a răcni	a tăcea
urmă	trace, mark, sign, footprint, vestige	semn	
urmări	to follow, to watch	a supraveghea	
V			
val	wave	undă, talaz	
vălmășag	confusion, jumble	încurcătură	limpezime
vamă	customs		

BEST COPY AVAILABLE

vatră	hearth, fire place, house, home	baştină, loc natal	străinătate
vecin	neighbour		
vedere	sight, vision, hallucination, phantom	privire, viziune	
veşmînt	garment, vestment	haină	
veşnicie	eternity	vecie, eternitate, nemurire, perpetuitate	clipă, efemeritate
veste	news	noutate	
vestit	famous, celebrated	faimos, binecunoscut	necunoscut
vietate	creature, living, being	creatură, fiinţă	
vînătoare	hunt		
vînzător	seller, vendor, trader	trădător, Iuda	cumpărător
vioară	violin		
viperă	viper		
vîrtej	whirlpool, whirlwind	învălmăşeală	
viteaz	hero, valiant, brave man	curajos, neînfricat	fricos
vizionar	visionary, dreamer	prevestitor, profet, proroc	
voievod	ruler, voivode, principal	conducător	
vrednicie	merit	merit	nevrednicie
Z			
zădarnic=in zadar	useless (ly), in vain	în van, degeaba, fără folos	
zădărnicie	futility, wantonness		
zare	horizon, vista	orizont	
zări	to catch sight of ..., to glimpse, to notice, to observe	a observa, a prinde cu privirea	
zel	zeal	perseverenţa, asiduitate, insistenţă, silinţă, străduinţă	lenevie
zgomot	noise	gălăgie, vacarm	linişte
zimţui	to jag, to hotch		
zvîcni	to throb, to bit	a tremura	

BEST COPY AVAILABLE